

SLOVENSKI

Poročevallec

Izdaja in tiska: Slovenski poročevallec — Direktor: Rudi Janžura — Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526 — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 1, telefon 23-522 do 23-526 — Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 1, telefon 21-896 — Narodniški oddelček: Ljubljana, narodniški telefon 20-463, za zunanje naročnike telefon 21-832 — Poštni predal št. 29 — Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana 600-704-1-367 — Mesečna naročnina 230 din

Pred sestankom ministrov

Zunanji ministri ZDA, Velike Britanije, Francije in Zahodne Nemčije bodo v Washingtonu izdelali skupno strategijo za naslednje obdobje priprav na konferenco na najvišji ravni

WASHINGTON, 30. marca (Reuter). V Washingtonu se bodo jutri sestali ministri za zunanje zadeve ZDA, Velike Britanije, Francije in Zahodne Nemčije, da bi sestavili skupno strategijo za naslednje obdobje priprav na konferenco najvišjih predstavnikov. Ministri bodo proučili razne načrte in pobude, ki jih je v nekaj tednih v Parizu pazljivo pripravila in proučila skupina strokovnjakov štirih zahodnih sil. O izidu tega sestanka bodo poročali ministrskemu svetu atlantskega pakta, ki bo začel z delom v četrtek v Washingtonu.

Na jutrišnjem sestanku bodo ministri morali prav tako ugotoviti stališče Zahoda, kar zadeva konferenco ministrov za zunanje zadeve štirih velikih sil, ki je napovedana za 11. maj. V diplomatskih krogih pričakujejo, da bo sestanek ministrov za zunanje zadeve Zahoda in Zahoda pripeljal do konference najvišjih predstavnikov.

Iz diplomatskih krogov se je prav tako zvedelo, da bodo ministri štirih zahodnih sil jutri ali v sredo razpravljali o nekem načrtu, ki določa sodelovanje predstavnikov obeh Nemčij na pripravljanih razgovorih za združitev obeh držav. V tem načrtu je prav tako predlagano, naj bi se Zahodna in Zahodna Nemčija najprej zblížili tako, da bi razvijali medsebojne trgovinske in prometne zveze.

Politični krogi v Parizu ne pričakujejo nobenih konkretnih odločitev s sestanka treh zahodnih ministrov za zunanje zadeve, ki se bo začel jutri v Washingtonu. Večjemu delu teh razgovorov o nemškem vprašanju bo prisostvoval tudi zahodnonemški minister von Brentano. Francoski predstavniki danes poudarjajo, da se bo »konstruktivni del« zahodnih posvetovanj začel praktično šele 27. aprila, ko bodo v Parizu ponovno sklicali sestanek zahodnih ministrov. Jutrišnji sestanek ima zato namen, da omogoči Selwynu Lloydju, Couve de Murvilleju in Dullesovemu namestniku, da izmenjajo mnenja o dosedanjih pobudah za razgovore s sovjetskimi predstavniki v Ženevi.

Kakor danes poudarjajo v Parizu, so različna stališča Velike Britanije, Amerike in Francije v zvezi z načinom za pripravo ministrskega sestanka v Ženevi, kakor tudi poznejše konference na najvišji ravni, posledica bistvenih nesoglasij v zvezi z bistvenim nemškega problema in metod za reševanje tega problema. Po francoskem mnenju sta poglav-

Parizu povabili, naj se izrečejo za enega izmed sedanjih številnih načrtov in rešijo vprašanje morebitne razširitve ministrske konference v Ženevi tudi na predstavnike drugih prizadetih držav.

Naposled je treba poudariti, da je večerajšnji komentar sovjetske agencije TASS o nedavnih izjavah predsednika de Gaulle naletel v Parizu na izredno velik odmev. Tukajšnji tisk in komentatorji se posebno opozarjajo na tiste dele uradnega sovjetskega komentarja, v katerih se izraža soglasnost Sovjetske zveze s posameznimi pogledi šefa francoske države. Značilno je, da so celoten tekst tega komentarja skupaj s sovjetskimi pomisleki in kritikami francoske politike podpiranja bonnskih stališč objavili danes samo opozicijski časopisi.

Sovjetski odgovor

MOSKVA, 30. marca (TASS). Minister za zunanje zadeve ZSSR Andrej Gromiko je sprejel danes veleposlanke ZDA, Velike Britanije in Francije v Moskvi in jim izročil note sovjetske vlade o sestanku ministrov za zunanje zadeve štirih sil in sestanku najvišjih predstavnikov.

Ta nota je odgovor sovjetske vlade na note vlad ZDA, Velike Britanije in Francije od 26. marca. Kakor se je zvedelo, se sovjetska vlada strinja s predlogom, da se skliče sestanek ministrov za zunanje zadeve v Ženevi 11. maja zaradi proučevanja problemov, ki so v zvezi z Nemčijo, vstevši mirno pogodbo z Nemčijo in berlinski problem.

Sovjetski odgovor izraža obžalovanje, ker se ni bila dosežena soglasnost o sodelovanju tudi ministrov za zunanje zadeve Poljske in CSR na ženevskem sestanku. Upoštevajoč stališče zahodnih sil, sovjetska vlada, piše v noti, meni, da bo mogoče to vprašanje sodelovanja Poljske in CSR rešiti na samem sestanku.

Nota tudi poudarja, da se ne soditi, da je bil dosežen

sporazum o tem, da bodo na sestanku ministrov za zunanje zadeve štirih sil zstopali obe nemški državi.

»Izredne koristno potovanje«

Dag Hammarskjöld se je vrnil s poti v ZSSR in drugih državah — Vse bivanje v ZSSR je generalni sekretar OZN posvetil razgovorom s premierom Hruščevim

NEW YORK, 30. marca (Tanjug). V krogih, ki so blizu generalnemu sekretarju OZN, pozorno proučujejo rezultate nedavnega Hammarskjöldovega potovanja. Izraz »izredna korist«, s katerim je Hammarskjöld dal osebno oceno svoje štiritedenske poti po devetih azijskih državah in ZSSR, vzbuja posebno pozornost in opozarja na tri pomembne momente.

Prvič, Hammarskjöld je obiskal tri skupine držav z razmeroma različnimi problemi in vlogi. V skupini držav

skim premierom Hruščevim o položaju v svetu.

Drugi moment se nanaša na pojasnjevanje rezultatov enodnevnega bivanja v letovišču Soči, kjer je trenutno sovjetski premier. Ker je zaradi živahnih diplomatskih aktivnosti med velikimi silami potovanja svetovne javnosti upravičeno usmerjena na zadnji del potovanja Hammarskjölda, poudarjajo obveščeni krogi, naj bi sprejeli oceno o izključno neuradni izmenjavi mnenj, ali točneje o seznanjanju s pogledi sovjetske vlade na sedanje svetovne probleme. Ta sestanek, kakor poudarjajo, je omogočil Hammarskjöldu, da se je neposredno seznanil s tem, kar se dogaja in kar bi se lahko dogodilo v zvezi z berlinsko krizo. Neposreden povod za to je dejstvo, da je berlinsko vprašanje že davno na dnevnem redu Varnostnega sveta in bi ga lahko vsak hip sprožili.

Tretjič, ob tej priložnosti so ponovili že znane razloge za občasna in informativna potovanja Hammarskjölda v razne dele sveta. Gre za enotno vlogo OZN na področju svetovnega mira in varnosti in je nujno potrebno, da je generalni sekretar o vsem čim bolj vsestransko obveščen.

Danes seja zveznega izvršnega sveta

Beograd, 30. marca (Tanjug). Jutri bo seja zveznega izvršnega sveta, na kateri bodo proučevali nekatere probleme izven-solskega usposabljanja strokovnih kadrov za gospodarstvo in razne predpise z gospodarskega področja. Med drugim bo zvezni izvršni svet bržkone ratificiral več mednarodnih sporazumov.

Nehrujeva izjava

Indijski premier je energično demantiral kitajsko trditev, da bi bil Kalimpong »poveljniško središče upora« — V Indiji prevladuje mnenje, da gre za velik upor nacionalnega obsega

NEW DELHI, 30. marca (AP). Indijski premier Nehru je danes izjavil v parlamentu, da se Indija ne more vnaprej zavezati, da bo sprejela neomejeno število beguncev iz Tibeta.

Premier Nehru je energično zavrnil večerajšnje kitajsko trditev, da bi bila vsaka razprava o Tibetu v indijskem parlamentu »neprimerna in neumestna«. Poudaril je, da si želijo Indija prijateljskih odno-

šev s Kitajsko, da pa to ne pomeni, da se bo podredila kateremu koli diktatu. Premier Nehru je označil »kot presejati« več pisem, ki jih je po poročanju agencije Nova Kitajska Dalaj lama izmenjal s kitajskim vojaškim poveljnikom v Tibetu, preden je bil upor zatrt. Dejal je, da bi hotel več vedeti o teh pisemih in okoliščinah, v katerih so bila napisana. Nehru je energično demantiral kitajsko trditev, da je indijski obmejni kraj Kalimpong »poveljniško središče upora«. Po njegovih besedah lahko Tibetanci prihajajo v Kalimpong, ne morejo pa uporabljati indijskega ozemlja za propagando ali kakršno drugo dejavnost proti prijateljski državi.

Dalje je premier Nehru izjavil, da mu je predsednik kitajske vlade Ču En Laj med obiskom v New Delhiju leta 1955 dejal, da je zmeraj imel Tibet »za avtonomno področje, ki je sestavni del kitajske države«. Nehru je takrat izrazil Ču En Laju svoje zadovoljstvo nad takšno izjavo o tibetanski avtonomiji. Danes je v parlamentu pripomnil, da bi bile sedanje težave v Tibetu manjše, če bi bila ta izjava premiera Ču En Laja znana Tibetancem.

Tibet je še zmeraj glavni predmet pisanja vseh indijskih časopisov in predmet razprav političnih krogov, ki z veliko zaskrbljenostjo spremljajo vse dogodke v Tibetu. Obstaja splošno soglasje — tako v tisku kot v političnih krogih — da je po kitajskem uradnem sporočilu o Tibetu popolnoma jasno, da gre za velik upor nacionalnega obsega.

Tibet - iz Pekinga

PEKING, 30. marca. Kakor poroča agencija Nova Kitajska je Pančhen lama (namestnik verskega poglavarja Tibetancev — Dalaj lame), poslal brzojavko predsedniku LR Kitajske Mao Ce Tungu in premieru Ču En Laju, v kateri odobrava ukaz kitajske vlade o razpustu krajevne tibetanske vlade in zatrtju upora. V brzojavki kitajskima državnika izraža Pančhen lama podporo temu ukrepu v svojem osebnem imenu in v imenu Tibetancev. Z ukazom kitajske vlade, ki ga je podpisal premier Ču En Laj, je bil Pančhen lama imenovan za predsednika pripravljane odbora avtonomne pokrajine Tibeta, dokler bo predsednik tega odbora Dalaj lama v rokah upornikov.

Agencija Nova Kitajska je objavila korespondenco med Dalaj lamo in kitajskim gene-

ralom Tan Kuan Sanom, iz katere je baje razvidno, da so Dalaj lama nasilno odpeljali na področje Loka, jugovzhodno od Lase, sedem dni po začetku upora v Tibetu. General Kuan San je kitajski politični komisar za vojaško področje Tibeta. Po pisanju Nove Kitajske je general začel korespondenco z Dalaj lamo 10. marca, ko je izbruhnil upor v Lasi, namesto da bi Dalaj lama prišel na poveljstvo vojaškega področja na gledališko predstavo. Tega dne je general Kuan San v pismu obvestil Dalaj lamo, naj ne pride na gledališko predstavo, ker je »klika izdajalcev razširila glasove, da ga namestijo kitajski vojski zadržati na poveljstvu vojaškega področja«.

V odgovoru 11. marca je Dalaj lama poudaril, da »škodljivi reakcionarni elementi, izgovorom, da ščitijo njegovo varnost, opravljajo dejanja, ki ga ogrožajo. Dalje je bilo v odgovoru rečeno, da je Dalaj lama storil korake za ureditev položaja. V naslednjem pismu poziva general Kuan San krajevne oblasti v Tibetu, naj se takoj upro »odkritim vojaškim provokacijam reakcionarjev«. Na to pismo je duhoviti voditelj Tibetancev ponovil, da »ukrepa da bi uredil položaj«. Pri tem je zaprosil za navodila.

V nadaljevanju korespondence je kitajski general med drugim pozval Dalaj lamo, naj prebije krajši čas na poveljstvu vojaškega področja, če sodi, da je to potrebno, in da se lahko reši

nevarnosti, da bi ga kdo nasilno odpeljal iz Lase. Šestnajstega marca — kakor piše agencija Nova Kitajska — je Dalaj lama sporočil, da bo v nekaj dneh skrivaj prišel na vojaško poveljstvo. Toda spet — kakor poroča Nova Kitajska — je dan pozneje izdajalska klika nasilno odpeljala Dalaj lamo iz Lase. 19. marca pa izvedla splošno napad na kitajsko posadko v glavnem mestu Tibeta.

V nasprotju s pisanjem kitajske agencije Nova Kitajska pa nekatere druge agencije poročajo, ko navajajo izjave tibetanskih beguncev v Indiji, da Dalaj lama ni bil nasilno odpeljan, ampak da je prostovoljno pobegnil, ker se ne želi vrniti h kitajskim oblastem.

Abas na poti v Delhi

Tunis, 30. marca (AFP). Predsednik začasne alžirske vlade Ferhat Abbas je odpotoval danes iz Tunisa v New Delhi. Predsednik Abbas potuje čez Rim v Kairo.

Delegacija ZSJ se je vrnila iz Moskve

Beograd, 30. marca. V Beogradu sta se danes vrnila podpredsednik centralnega sveta ZSJ Mika Spiljak in član predstava centralnega sveta Ljubomir Mijatović, ki sta v imenu jugoslovanskih sindikatov prisostvovala XII. kongresu Zvezsokovskih sindikatov v Moskvi.

V REME

Stanje 30. marca: Nad Jadrnom se zadržuje področje nizkega zračnega pritiska in se s svojimi frontalnimi motnjami umika proti zahodu. Nov val frontalnih motenj je zajel alpske kraje in tako podaljšal slabo vreme.

NISMO USPeli NA NAMIZNOTENISKEM PRVENSTVU

Japonska 5
Jugoslavija 0

Dortmund, 30. marca (Posebno poročilo za »Slovenskega poročevalca« po telefonu). V odličnem dvoboju za vstop v polfinalno letošnjega jubilejnega svetovnega prvenstva v namiznem tenisu je Jugoslavija danes podlegla stikratnemu svetovnemu prvaku zadnjih let Japonski — 0:5. Rezultat ima prizvok katastrofe, vendar pa je vsak izmed 4000, kolikor jih je dvoboju prisostvovalo, gotovo odnesel drugačen vtis. Seveda, Japonci so zmagali zaslužen. Toda rezultat je previsok, saj bi Jugoslovani z malo več sreče in s smotnostjo v odločitvah trenutkih lahko osvojili najmanj dve točki.

Izidi — Murakami: Marković 2:1 (19:21, 21:11, 21:13), Hoshino: Harangozo 2:0 (22:20, 21:17), Ogimura: Vogrinec 2:1 (19:21, 21:19, 21:14), Murakami: Harangozo 2:1 (21:19, 12:21, 21:19), Ogimura: Marković 2:0 (21:16, 21:16).

Do prehoda v zaključni del partij so bili jugoslovanski igralci večkrat v vodstvu. Nato pa so popustili. Predvsem so imeli skrbi za vračanjem odličnih japonskih servisov, ki so jim sledili bliskoviti udarci, tako da je bilo skorajda nemogoče spremljati let žogice.

Najlepša je bila partija med dvakratnim svetovnim prvkom Ogimuro in Vogrinecem. Na igralce je bil zelo dober. Dobil je prvi niz in v drugem vodil 14:10 in kasneje 19:18. V tem trenutku je Vogrinec napadal in padel nasprotnika

iz kota v kot, Ogimura pa je visoko vračal tudi najtežje žoge, vse dokler ni Vogrinec pogrešil.

Dvoboj je bil zelo lep in fair. Japonci so posebno poudarili lepo športno potezo našega zveznega kapetana, ki je v odločitvi fazi dvoboja Harangozo: Murakami protestiral proti odločitvi sodnikov, ko so le-ti nepravilno priznali točko našemu zastopniku.

Jugoslavija je sicer porazila Vzhodno Nemčijo 5:1 in igra se z Avstrijo. V prvemur zmagal, bo v svoji skupini zasledil 2. mesto.

Pri moških se je mimo Japonske doslej plasirala v polfinalu tudi Madžarska (zmagala proti Romuniji 5:3), ostala dva polfinalista pa bosta dalaj dvoboja Kitajska: Švedska in Vietnam: CSR. Pri ženskah je že v polfinalu Japonska, ki je s težavo zmagala proti Madžarski 3:2.

Dušan Novak

NASI KOŠARKARJI-STUDENTJE ODLIČNI V TOURSU

DVE ZMAGI IN PRVO MESTO

TOURS, 30. marca. (Posebno poročilo za »Slovenskega poročevalca« po telefonu). Jugoslovanska študentska košarkarska reprezentanca, ki jo zastopajo igralci Olimpije, je na tradicionalnem četverboju Francija — Bolgarija — CSR — Jugoslavija v Toursu zabeležila velik uspeh. Prvi dan turnirja je porazila Bolgarijo (moštvo je bilo isto, kot v finalnem tekmu) z 21:13, danes pa so Jugoslovani odpravili še Francoze 57:35 (23:20) in si tako praktično že zagotovili prvo mesto.

Tudi danes so bili najuspešnejši igralci Olimpije. Koše so dosegli — Dermastia 12, Jolnikar 11, Kristančič 5, Kandus 6, Daneu 18 in Radović 2. Večerja pa so bili uspešni Dermastia 10, Kandus 16, Jolnikar 15, Kristančič 11, Daneu 16, Djurić 4 in Radović 2. Danas je tekma je bila zelo ostra, tako da Jugoslovani niso mogli povsem razviti svoje igre.

V primeru z lanskim turnirjem v Ljubljani so Bolgariji in Francozi mečnejši. Čehoslovaki pa nekoliko slabši. Jugoslavija igra jutri zadnjo tekmo s CSR. IVO DANEU

IZ ODBOROV ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Stanovanjske zadruge

Obrazložitev predstavnice zveznega izvršnega sveta Lidije Sentjurge

BEograd, 30. marca (Tanjug). Na skupni seji odbora za socialno politiko in ljudsko zdravje pri zveznem zboru in odboru za vprašanja dela in socialnega zavarovanja pri zboru proizvajalcev zvezne ljudske skupščine je predstavnica zveznega izvršnega sveta Lidija Sentjura obrazložila predlog zakona o stanovanjskih združenjih.

V predlaganem zakonu se stanovanjska zadruga definira kot gospodarska organizacija, v kateri se združujejo državljani in pravne osebe, da bi ob podpori družbene skupnosti razvili stanovanja za svoje potrebe. Sprejeto je stališče, da so lahko člani zadrug razen državljanov tudi družbenopravne osebe, ker bi se s takim načinom združevanja poslovanje zadrug usmerilo na gradnjo večjih stanovanjskih poslopij ali stanovanjskih blokov z razliko od prej izražene težnje po razkosavanju sredstev za gradnjo majhnih individualnih hiš. Možnost, da postanejo gospodarske organizacije članice zadrug, je pomembna tudi zaradi tega, ker manjša in gospodarsko šibkejša podjetja doslej niso imela pogojev, da bi nastopala kot samostojni investitorji in so bila zato v neugodnem položaju.

Za ustanovitev stanovanjske zadruge je potrebno, da se združi najmanj 10 ustanoviteljev, državljanov in pravnih oseb, in da so podane ugodne okoliščine, da bo lahko zadruga uspešno izpolnila svoje naloge, kar ocenjuje pristojni organ občinskega ljudskega odbora. Člani, ki dobe stanovanje in izpolnijo svoje obveznosti, izstopijo iz zadruge, drugi pa vstopajo, tako da se dejavnost zadruge razvija brez prestopa.

oseb, in da so podane ugodne okoliščine, da bo lahko zadruga uspešno izpolnila svoje naloge, kar ocenjuje pristojni organ občinskega ljudskega odbora. Člani, ki dobe stanovanje in izpolnijo svoje obveznosti, izstopijo iz zadruge, drugi pa vstopajo, tako da se dejavnost zadruge razvija brez prestopa.

Predlagani zakon določa, da lahko stanovanjska zadruga dela vzporedno tudi na področju proizvodnje, da ustvarja svoje obrate, podjetja in delavnice. Na ta način ustvarja zadruga neposredno projekte za svoja stanovanjska poslopja, izdeluje in nabavlja potrebno gradivo ter opravlja gradbeni dela. V okviru takih poslov lahko zadruga pritegne tudi svoje članke, kar se jim zaračuna kot njihov delež pri gradbenih stroških. Podjetja in delavnice, ki jih ustanovi stanovanjska zadruga, imajo isti pravni status kakor ustrezne gospo-

(Nadaljevanje na 2. strani)

PRZED KODIFIKACIJO STANOVANJSKE ZAKONODAJE

Oddaja stanovanj v uporabo

Predlog osnovnega zakona o stanovanjskih odnosih, prinaša novost pri oddajanju stanovanj v uporabo. V tem oziru vsebuje nadaljnji korak za likvidacijo administrativne distribucije in poudarja načelo, da razpolagajo s stanovanji investitorji, ki so jih zgradili. Tudi tu gre za vpliv na okrepitev stanovanjske gradnje, vzporedno z možnostmi pravilne distribucije.

Po predlaganem zakonskem besedilu izdaja tisti, ki oddaja stanovanje v uporabo, do izločitve osebe, o tem odloči. Kadar oddaja stanovanje stanovanjski organ občinskega ljudskega odbora, oddaja prosta stanovanja v uporabo, po vrsti glede na nujnost in upravičenost potreb posameznih ljudi. O tem izdaja odločbo, ki jo mora brez odlašanja izobesiti v svojih prostorih na kraju, ki je

za to določen, ob označbi dneva, kdaj je bila odločba izobesena. S tem se daje možnost, da se lahko proti tej odločbi ali pa proti odločbi, s katero se zavrača prošnja za stanovanje, vloži pritožba pri komisiji, ki jo ustanovi svet občinskega ljudskega odbora, pristojen za stanovanjske zadeve. Proti sklepu o tej pritožbi pa se ne more začeti upravni spor in je ta sklep končen.

Državni organ, ustanova, gospodarska in družbena organizacija, ki so zgradile poslopje s svojimi sredstvi, imajo pravico, da oddajo stanovanja v uporabo, razpolagajo s stanovanji v uporabo, ki so jih zgradili. S tem v zvezi mora delavski svet ali drugi najvišji ustrezni organ investitorja izdati pravilnik, na kakšen način, katerim kategorijam oseb, po kakšnem vrstnem redu in pod kakšnimi pogoji se od-

dajo stanovanja v zgrajenih poslopih. S tem pravilnikom se morajo seznaniti člani kolektiva, odločba o oddajanju stanovanj pa se mora izobesiti v poslovnem poslopiju oddajalca stanovanja.

Proti tej odločbi se je prav tako mogoče pritožiti. Te pritožbe predlagajo prizadete osebe delavskemu svetu kolektiva, oziroma drugemu ustreznemu organu investitorja. Tudi v tem primeru se izreka končna odločba v izvenpravnem postopku, pri čemer upošteva sorazmernost vloženih sredstev.

Ako je sredstva za zgraditev novega stanovanjskega poslopja dala več investitorjev, se mora s pogodbo določiti, katere stanovanja v tem poslopiju lahko posamezni investitorji oddajo v uporabo. Ako ni ugovorov, določa oddajalec posameznih stanovanj na zahtevo enega izmed njih oziroma slišče v izvenpravnem postopku, pri čemer upošteva sorazmernost vloženih sredstev.

Tudi glede razpolaganja s stanovanji, ki se izpraznijo, ker so se njihovi najemniki preselili v nova, določa predlagano zakonsko besedilo ustrezne skedbe. Ako se uživalec stanovanjske pravice izseli iz svojega stanovanja in vseli v stanovanje v novem poslopiju pod družbenim upravljanjem, razpolaga oddajalec stanovanja v novem poslopiju tudi s stanovanjem, iz katerega se je prejšnji najemnik izselil. To pa se ne bo uporabljalo, kadar se bo uživalec stanovanjske pravice izselil iz stanovanja v novem poslopiju, nadalje iz stanovanja v poslopiju, ki ga ne oddaja v uporabo, in običinski ljudski odbor, iz stanovanja v poslopiju, ki ni pod družbenim upravljanjem, kakor tudi, kadar se namerava lastnik vseliti v stanovanje v svojem poslopiju, iz katerega se je izselil prejšnji najemnik.

Pravico do oddajanja stanovanj v uporabljanje v poslopijih železniških postaj, železniških

čuvajnic, cestarjev, v okviru vojašnic in letališč ter v drugih vojaških objektih, kakor tudi v primerih, kjer je uporabljanje stanovanja povezano z opravljanjem službene funkcije v poslopiju, v katerem je stanovanje, obdrži vedno nosilec pravice do uporabljanja teh poslopij.

Kar se tiče stanovanj hišnikov, ga lahko uporablja samo hišnik. Po prenehanju dolžnosti hišnika, mora hišnik zapustiti svoje stanovanje, pri čemer se običinski ljudski odbor prepriča, da izdajo predpis, pod kakšnimi pogoji se lahko hišniku odpove hišniško stanovanje in zagotovi drugo. Ako je hišnikova dolžnost preneha zaradi upokojitve ali smrti, se osebam iz tega stanovanja omogoča nujna nastanitev.

Zakonski predlog ureja tudi časovni rok, po katerem se mora oddajalec stanovanja ravnati glede na vselitev v novo poslopje ali v izpraznjeno stanovanje. S tem v zvezi lahko po preteku meseca dni od dograditve novega stanovanja ali od izselitve iz stanovanja odda pristojni stanovanjski organ stanovanje v uporabo, pri čemer se mora ravnati po pravilniku oddajalca stanovanj. Ako takega pravilnika ni, se stanovanje oddaja v uporabo po prvenstvenem redu za oddajanje stanovanj. To ne velja le za državne organe in ustanove, ki imajo pravico oddajanja stanovanj na podlagi predpisov zveznega izvršnega sveta, po katerih imajo posamezni organi in ustanove izključno pravico za dodeljevanje stanovanj, v katerih stanujejo njihovi delavci in uslužbenci.

Predlagano besedilo zakona tudi določa, da oddajalec stanovanj v uporabljanje obenem tudi oddaja v uporabljanje poslovne prostore v poslopiju, v katerem so ti prostori.

V Beogradu gradijo za palačo »Albanija« nov »Dom tiska«. Doslej je zgrajeno že tretje nadstropje. V novem »Domu tiska« bodo imeli svoje prostore Zveza novinarjev Jugoslavije, številna dopisništvaja listov, kakor tudi dopisništva tujih agencij. — Na sliki: pogled na novogradnjo na Trgu republike v Beogradu.

Stanovanjske zadrage

(Nadaljevanje s 1. strani)

darske organizacije v družbenem sektorju.

Upravljanje stanovanjske zadruge temelji na načelih samoupravnosti in demokratičnosti, podobno kakor v drugih zadrugah organizacijah. V tem smislu se urejajo tudi pravice in dolžnosti izvoljenih organov zadruge: skupščine, zadrugnega sveta in upravnega odbora, položaj upravnika in drugo. Državljanji in družbene pravne osebe se združujejo v zadruge pod enakimi pogoji ali pa zato, da vlagajo družbene organizacije mnogo večja sredstva kakor posamezniki. Po predlogu zakona lahko dobe določeno prednost, kar pa ne pomeni, da lahko popolnoma prevladujejo v zadruzi. Večji obseg vloženih sredstev daje in sorazmerno povečuje pravice v določanju poslovne politike zadruge, kar dejansko samo koristi pravilnem usmerjanju njenega dela. Dobiček, ki ga zadruge ustvari, se ne razdeljuje med člane, temveč se plačuje za družne sklade. V primeru likvidacije zadruge se preostalo likvidacije zadruge se preostalo čimskemu ljudskemu odboru.

Predlagani zakon določa vrsto olajšav za poslovanje stanovanjskih zadrug, s čimer se daje potrebna spodbuda, da bi najširši sloji državljanov vlagali svoja sredstva v stanovanjsko gradnjo. Ta podpora skupnosti je predvsem v tem, da dobiva zadruge pod ugodnejšimi pogoji kredite za gradnjo stanovanj, da dobi stav-

bišče za brezplačno uporabljanje, kakor tudi, da se poslužuje določenih davčnih in taksih olajšav.

Zastopnica zveznega izvršnega sveta Lidija Senturc je izjavila, da stanovanjske zadruge ne morejo postati splošen tip za omiljenje pomanjkanja stanovanj, ker stremi ustanavljanje zadruge po individualni lastnini, kar ne more biti edina perspektiva lastniških odnosov na stanovanjskem področju. Zato daje predlog zakona možnost, da se stanovanjske zadruge združujejo z gradbenimi podjetji ter drugimi gospodarskimi organizacijami in ustanovami v poslovna združenja. Zvezni izvršni svet je pooblaščen, da lahko izda podrobnejše predpise o pogojih takega združevanja. Zvezni izvršni svet lahko izda posebne predpise o načinu poslovanja in upravljanja v gradbenih podjetjih in drugih organizacijah, pooblaščenih za gradnjo stanovanj. Za vprašanje, kako se bo gradbenim podjetjem dala možnost za zgraditev stanovanj za trg, katerih kupci bodo predvsem stanovanjske zadruge, je posebnega pomena določba, da se lahko s predpisi zveznega izvršnega sveta omili pravni režim, ki velja za gradbena in druga podjetja.

Po obrazložitvi predstavnice zveznega izvršnega sveta Lidije Senturc sta odobila na ločenih sejah začela razpravljati o predlogu zakona o stanovanjski skupnosti v načelu in podrobnostih.

Delo bo uspešnejše

Ustanovitev Sindikata delavcev prometa in zvez Jugoslavije

Beograd, 30. marca (Tanjug). Danes so se v Beogradu sestali kongresi sindikata železničarjev, sindikata PTT, sindikata prometnih delavcev ter sindikata delavcev in uslužbencev pomorskega gospodarstva Jugoslavije.

Na kongresih so poročali o dosežanjih delu centralnih odborov, o najvažnejših nalogah omenjenih sindikalnih organizacij v prihodnji dobi ter obrazložili nameravane spremembe v organizacijski strukturi sindikatov v prometu in zvezah. Kakor je znano, je bil julija 1957 skupen kongres vseh štirih sindikatov (železničarjev, PTT, prometnih delavcev in pomorščakov), na katerem je bila ustanovljena Zveza sindikatov prometa in zvez. Ker imajo vsi štirje sindikati mnogo skupnih problemov, je ta zveza omogočila uspešnejše delo za njihovo reševanje, glede na dosežanje izkušnje pa so prišli do sklepa, da bi bilo potrebno ustanoviti enoten sindikat. Zato so kongresi sprejeli resolucijo o prenehanju delo-

vanja dosedanjih centralnih odborov sindikatov železničarjev, delavcev in uslužbencev PTT, prometnih delavcev in pomorščakov ter o ustanovitvi skupnega sindikata z imenom Sindikat delavcev prometa in zvez Jugoslavije. Ustanovni kongres novega sindikata bo jutri v Beogradu.

Kongresom prisostvujejo razen delegatov in gostov iz države tudi zastopniki podobnih sindikalnih organizacij v tujini. Kot gosti so na kongres sindikata PTT zastopniki iz Nemčije, Avstrije, Belgije, Poljske in Madžarske, na kongresu železničarjev gosti iz Belgije, Francije, Grčije, Italije in Poljske, na kongresu pomorščakov pa delegati iz Švedske, Finske in ZSSR.

Strokovno združenje organizacij javne snage mest FLRJ, Ljubljana, 30. marca. Danes dopolnje se je v veliki sejni dvorani na Magistratu začela III. redna letna skupščina Strokovnega združenja organizacij javne snage mest FLRJ. Strokovno združenje organi-

zacija javne snage mest FLRJ obravnava in rešuje vrsto problemov, na katere zadevajo komunalna podjetja, ki vzdržujejo snago v naših mestih. Tako je med drugim precej razpravljal o ekonomskih cenah uslug in je tudi analiziral cene ter skiciral ustreznost posvetovanju.

Združenje se je ukvarjalo tudi s poenotenjem opreme komunalnih podjetij za vzdrževanje snage, vendar pa glede tega ni moglo povsem uspeti, ker to zahteva več časa zaradi problemov, ki se pojavljajo v zvezi s poenotenjem opreme.

Največji uspeh Strokovnega združenja pa je urejeno vprašanje plačne politike v komu-

načnih podjetjih za vzdrževanje snage. Tarifne postavke delavcev v teh podjetjih so bile v primerjavi z delavci iste kategorije v industriji precej nizke. Zato je Združenje težilo predvsem za tem, da bi te postavke vključilo. Sklenjen je bil tudi tarifni sporazum, na osnovi katerega so komunalna podjetja za vzdrževanje snage začela izdelovati ali dopolnjevati svoje tarifne pravilnike.

Pri nadaljnjem razvijanju sistema nagrajevanja delavcev je treba uveljavljati predvsem nagrajevanje delavcev po enoti proizvoda ali po uslugah. Doslej še niso proučili vseh pogojev, zato je tudi ostalo v sporazumu kot osnova za obračun dela po času.

Med problemi, o katerih so se seji razpravljali, so bila tudi vprašanja poklicne morale novinarjev, odnosov med uredništvi, mednarodnih zvez itd.

Na koncu so sprejeli sklep o ustanovitvi skupnega sindikata grafičnih delavcev in novinarjev, tako da bo Zveza novinarjev še nadalje ostala družbena in poklicna organizacija članica Zveze sindikatov Jugoslavije.

Poenotenje opreme in plačna politika

LJUDSKA UNIVERZA LJUBLJANA
V sredo, dne 1. aprila 1959 ob 19. uri in ne ob 20. uri bo pod naslovom »V sredo ob osmih« predavanje tovariša Lea Matesa, generalnega sekretarja predsednika republike

»POTOVANJE PREDSEDNIKA REPUBLIKE PO AZIJSKIH IN AFRISKIH DEŽELAH«

Predavanje bo v dvorani Filharmonije, Trg revolucije in ne v dvorani Delavskega odra (Sindikalni dom - Miklošičeva cesta), kot je bilo prvotno objavljeno. 1984

Velika obtožba režima

(Nadaljevanje)

Na popoldanskem sojenju so zaslišali najprej Obreno Nikola. Člana okrožnega komiteja SKOJ.

Ko ga je predsednik po branju policijskega zapisa vprašal, kaj ima še povedati, je odgovoril:

Se veliko. Hočem obrazložiti, zakaj sem obremenjeval nekatera tovariše. — Dolgo in obširno je govoril o metodah preiskave in o mučenju v zaporu.

Obtožen Luka Marušić je odkrito dejal:

— Ko so me pripeljali k šestemu pomočniku Simiću, nisem mogel več vzdržati zavoljo bolečin. »Kako pa stojiš.« Se planil nadme zasliševalec, me ozmerjal in mi pripeljal klofuto. Ukazal je, naj me tolčejo po podplatih, toda to so opustili, ko sem dejal, da imam zlomljeno nogo. Naposled sem se odločil in jim dejal, naj napišejo kar hočejo in da bom vse podpisal.

Največ zanižanja je bilo za zasliševanje Sima Markovića. Tožilec ga je obtožil, da je bil

navzoč na sejah SKOJ in da je razširjal propagando. Pred preiskovalcem je izjavil, da ni član KPJ, da obtožbo, da je širil komunistično propagando, je pa odgovoril, da je dobival in kupoval komunistični tisk povsod, kjer ga je mogel.

Na sodnem procesu je vse te izjave ponovil.

V popolni tišini in ne da bi ga kdo oviral, je Sima Marković izjavil:

— Ob tej obtožbi morem razlikovati dve strani: o politični strani bom govoril na koncu, zdaj bi se pa zadržal pri vsebini in pravni strani procesa. Obtožnica me bremeni, da sem član KPJ. Ta je, kakor je znano, prepovedana, pregalna. S čim je mogoče dokazati članstvo partije? V sodni praksi je o tem nekaj načinov. Nekdaj je delovala ilegalna oficirska organizacija »črna roka«, pripadniki te organizacije so dokazovali tako: dva člana sta obtoževala tretjega. Zame pa navajate izjave Kovačevića in Kotura. Toda niso ju vprašali, če sta člana KPJ, niti nista onadva rekla, da sta. Vendar sem pa obtožen na podlagi tega.

Obtožen sem, da sem bil navzoč na sejah mladinskih forumov. Pri sočenju so pa tisti, ki so me bremenili, umaknili prejšnje izjave. Dejali so mi, da me obremenjuje Nikola Ko-

tur. Zahteval sem, naj me sočijo z njim. Toda na politično do sočenja ni prišlo.

Potem sem obtožen, da sem razširjal komunistično propagando. Tega ne vidim nikjer v aktih. Ime sem komunistične časopise. V moji knjižnici je tri četrtine knjig komunističnih. To politična ve zelo dobro, ker mi je pustila vse te knjige, ko si je dobro izpolnila svojo knjižnico na moj račun.

— To lahko zastrupi politično s komunistom. — Je pripomnil njegov advokat.

— Naj nadaljujem o ravnanju. Okoli desetih so me pripeljali na ulico. Drugi dan so me rekli, da so preiskali moje stanovanje! Zakaj brez mene? Kratko in malo me niso hoteli poklicati. Vse so stlačili v vrečo in prinesli v mestno upravo. Bolj sem se zanimal za svoje knjige in rokopise kot pa za to, če me bodo obdržali zaprtega. Opozarjal sem jih na ustavo in na zakon. »Saj ste menda pametni človek, gospod Marković! Kakšna ustava, kakšni zakoni.« mi je odgovoril gospod Simić.

Časopis »Razredna borba« mi je Ačimović vrnil, ker ga je že imel, kakor mi je dejal. Po temakem morem obtožiti gospoda Ačimovića, da ima komunistične knjige in da jih

Prva stran »Organiziranega delavca«

razširja, ker mi je dal tako knjigo. Ali pa ga morem obtožiti podtikanja, ker mi je vrnil knjige, da bi me pozneje obtožil, da jih imam. Ne zanikam, da bi imel komunistične knjige in do zdaj me zavoljo tega niso obtoževali. Če me sedaj obtožujejo zaradi vsebine neke knjige, potem imam veliko hujših knjig, anarhističnih.

Zdaj pa o formalni strani zadeve. To je moja najzgovornejša obramba, prav tako pa tudi največja obtožba proti preiskovalnim oblastem. Ne vem, koliko ličik sem bil že v Glavnici. Brž ko so me pripeljali pred preiskovalca, sem zahteval navzočnost državljanov. Dejali mi je, da je to samo informativno zasliševanje.

Zahteval sem tudi naj bi bila tudi sočenja pred dvema državljanoma. Zai pa moram priznati, da me je preiskovalec prelistal. Toda odločil sem se bil, da ne bom rekel niti besede brez navzočnosti katerega državljanca. Čeprav nisem nov, zlasti kadar gre za beograjsko policijo, so me vendarle preleseli.

Najvažnejši nauk zame in za vas, mladi tovariši, naj bo s tega procesa to, da pošten človek ne sme izgovoriti pred beograjsko policijo niti besede, če ni navzoč noben drug državljan, pa najsi ga je tako pretepejo ali pa celo ubijejo. Zahtevali so od mene, naj podpišem bel kosček papirja in navedem, da je to ukaz o priporu. Simić mi je dejal, da nikoli ne brebere nikomur ukaza o priporu, ker tega ne more dopustiti. Preiskovalec je moj dijak; žal je bil dober dijak, dokler ni šel k policiji. Tudi tokrat me je dobro prelistal.

Ko sem spoznal, to sem zahteval pravico pritožbe sodišču. Tri dni sem bil malone nor od jeze, ki zgrabim človeka, ko se znajde v krempljih teh brezdušnih ljudi. Po petih dneh mi je Simić činično sporočil, da je prvostopno sodišče odobrilo ukaz o priporu. Hotel sem se pritožiti kassacijskemu sodišču, na kar mi je Simić odgovoril: »Pojdi pripovedovat to komu drugemu.«

Gospoda, mene niso pretepal. Niso imeli toliko poguma. Toda muke, ki sem jih pretrpel, niso

manjše od najhujših telesnih muk. Zamislite si sebe, gospodje sodniki, v takšnem položaju; prepričan sem, da nas boste potem razumeli in da boste obtožili prav tako kot mi hud upor proti režimu Glavnice.

Podpisal sem ukaz o priporu in to je že ena moja velika napaka. Nič ne sme podpisati akta o priporu. To je drugi nauk s te preiskave. Tako se mi je zgodilo drugič, da so me prelesili... Toda tej gospodi naznanjam danes od tod, da se mi tretje kaj takega ne bo več zgodilo.

Za dr. Simo Markovičem so zaslišali Laza Stefanovića, sekretarja Neodvisnih delavskih sindikatov. Tožilec ga je obtoževal, da je razširjal komunistične ideje in zbiral člane SKOJ. Zanimaj je vse, kar ga obtoževali. To, da so ga zaprli, je razlagal z namenom režima, da bi potegnili v proces tudi člana vodstva Neodvisnih sindikatov; tako bi dobili režim opravičilo za ukrepe proti delavskim organizacijam.

Potem je Stefanović razložil, zakaj so začeli zaprti komunisti glavno stvarko:

* Laza Stefanović je pobegnil po zaporu v ZSSR, kjer je ostal do osvoboditve Jugoslavije. Po vojni se je vrnil v domovino, kjer je bil prav do smrti podpredsednik Centralnega sveta sindikatov Jugoslavije.

(Sledi nadaljevanje)

Oh robn dogodkov

Ob 20. obletnici

Jutri — 1. aprila — mineva 20 let, odkar je evropska demokracija izgubila svojo prvo bitko s totalitarizmom. Tega dne je namreč prenehala triletna obramba mlade španske demokracije — republikanske Španije — ki kljub vsej, po- zrtvovalnosti, odločnosti in podpori najširših ljudskih množic ni mogla kljubovati nemški invaziji, italijanskim oklepnikom, stalinizmu ma- kijavelizmu in kovarski mla- nosti »klasičnih« zahodno- evropskih demokracij.

Tega dne se je nad Španijo zgrnil mrak srednjega veka, slovesni znanilec viharja, ki je kol leta pozneje zajel Evropo in jo moralno ter materialno omastil — s pogorili, ki se je začelo na iberškem poloto- ku, na ruševinah Madrida in Barcelone, Tiruela in Valen- cie, je vznikla nova Evropa, sicer bogatejša za hudo in dra- go preteklostjo, toda ne dosti modrejše in sprejemljivejša za nauk, ki smo ga občutili vsi. Kot je bila smrt španske re- publike znanilec apokaliptične prihodnosti Evrope in sveta, tako je bilo preživetje fašistič- nega Francoskega režima zna- menje, da je nekaj gnilega ostalo, kljub šestletnemu oč- iščevalnemu ognju, skozi kate- rega je šla naša generacija.

Ko bo generalisimus Franco ob tej obletnici odprl »Dolno smrti«, uradno posvečeno spo- minu vsem padlim v držav- ljanški vojni, dejansko pa fa- rantski spomenik samemu se- bi (Dolina smrti v Tebahi) in svojemu kljub vsem injekci- jam anemičnemu in hirajoče- mu fašizmu, je tudi za Evropo dan, ko bi bilo posteno in ko- risto, da se zamisli nad dol- gom, ki ga ima od tega ponos- nega, svobodoljubnega in ne- srečnega ljudstva, ki je bilo napadeno od sovražnikov in iz- dano od prijateljev.

Toda kljub vsemu je Špani- ja v današnji, nevarno in ne- miselno razdeljeni Evropi vse- lo in spodbuden spomin na vseevropsko, več, na svetovno solidarnost svobodoljubnih lu- di, ki so, brez kakršnih koli zakulisnih namerov prihiteli z vseh strani sveta — vseh na- rodnosti, religij in nazorov — da bi na iberškem polotoku branili tisto, kar je doslej ne- zomislno največja pridobitev človeštva — ljudske svobosti- ste.

Ob spominu na te dni nam, Jugoslovancem, ni treba zarde- vati. Pošteno in častno smo na konkretni preizkušnji, brez kakršnihkoli »višjih računov«, izpolnili svoj internacional- ni dolg mednarodne soli- darnosti s svobodoljubnim člo- vekom. Svetlih podob teh strani naše zgodovine ne mo- remo zbrisati grobe klevete in žalitve, kot jih ni mogla zbris- ti nedoumljiva histerija te- rorja, ki so jo preštevili špan- ski borci vseh narodnosti pla- čali s svojim življenjem. Za nas je Španija bila, je in osta- ne potrdilo, da smo že ob sa- mem začetku — ko je ozračje Evrope zardajalo po gnilih nagnjenj in stremiljenj h kom- promisu z nacističnim sred- njim vekom — ubrali pravo in posteno pot, ki se je do- sledno nadaljevala v štirih le- tih težkega in krvavega borb- enja v boju z nacističnimi napadalci, in ki v povojnih le- tih vodi Jugoslavijo na čelu vseh držav, ki se poštrevno in iskreno prizadevajo ustoli- čiti na prestolu našega planeta Mir, Socializem in Neodvisnost za vse narode.

M. S.

Dogovor z Bonnom?

(OD DOPISNIKA TANJUGA IN VJESNIKA)

Bonn, 30. marca (Po telefonu). Ko je bilo neposredno po Du- lessem obisku v Bonnu v ne- katerih ameriških krogih objavl- jeno »zaupno sporočilo«, da je zahodnonemški kancler v razgo- vorih z ameriškim zunanjim ministrom pristal na črto Odra-Nisa, je ta možnost izgle- dala neverjetna. Adenauerjev demantij je zadoščal, da se je vse to začasno odložilo.

Nekaj tednov kasneje pa so Zahodni Nemci doživeli novo neprijetnost na najvišji ravni glede vzhodnih meja. Zadnji Eisenhowerjev govor se ni do- dna dotaknil tega problema, to- da neke tehnične podrobnosti niso pozabili opazovati z one strani Oceana. Ameriški pred- sednik je govoril pred velikim zemljevidom Nemčije, na kate- rem so bila vsa sporna področja od Odri in Nisi, označena kot poljsko področje. Težko je do- umeti, da so eksperti State de- partementa lahko le slučajno vtihotapili to hudo in žalostno napako, kot je tukajšnji tisk komentiral zemljevid, ki ga je po televiziji gledalo 50 milio- nov ljudi.

Cetudi od velikega zidnega zemljevida na hodniku Bunde- staga, ki vodi v dvorano za ple- narne seje, do komentiranja ne- mških meja na zemljevidih v žepnih koledarjih ni brez nem- škkih barv na vzhodnih področ- jih, uradni Bonn ni mogel brez najmanjših Indikacij mimo »na- pake« ameriških kartografov.

Vsemu temu je sledilo veliko- nočno darilo de Gaulle — izjava o priznanju sedanjih poljskih meja. Na prvi pogled so sma- trali to izjavo za pokvarjeno izjavo francoskega zajca v veli- konočnem kanclerjevem gnezdu.

Tako je načeto vprašanje, ki je za javnost pomenilo tabu, toda mnoge begunske in »patriotske« organizacije, polne želje po ma- ščevanju, so marljivo podpirale iluzije, da popolna izguba osv- ajalne vojne ne more pomeniti tudi teritorialne izgube. Te or- ganizacije v svojih zahtevah ni- so odpisale niti Sudete, čeprav gre za mejo po 1937. letu.

Reakcija vlade na de Gaulle- vo izjavo je bila tako mirna, da se res lahko postavlja vpra- šanje, če ne drže tiste pariške verzije, da je Adenauer o vsem tem kompleksu razpravljati ne- samo z Dulessem, ampak tudi ob nedavnih strogo zaupnih po- govorih med štirimi očmi z de Gaullem.

Vladni naklonjeni »Frankfurter Allgemeine Zeitung« preseneča s tolačenjem, ki se nanaša na izjavo francoskega predsednika: »De Gaulle res ni rekel nič več kot tisto, kar v osnovi pomeni stališče tako širokih krogov vla- de kot tudi opozicije. V teh kro- gih je že dolgo znano, da bo po- novna begunska združitev pove- zala, čeprav z zelo boleznimi izgubami, tudi področja na Vzhodu. Toda tli še upanje, da se bo to navrglo šele v razgo- vorih okoli ponovne združitve. Sedaj je možnosti premalo, saj je znano, da Velika Britanija in ZDA z ozirom na Poljsko, Če- ško in Slovaško nista pripravlj- eni na revizijsko začasne mejne črte na Vzhodu.«

Ce takega tolačenja ne bi bilo, bi bil de Gaullov motiv tajnost. V povojnem francosko- nemškem prijateljstvu, ki se je posebno izrazilo prav zadnje tedne, pa bi bilo težko domne- vati, da bi se de Gaulle brez sporazuma s kanclerjem lahko prav v tem času spuščal v sta- lišča, ki ga v Nemčiji ni mo- goče omeniti brez zelo močnega odmeva. To bi utegnil biti za- četek tihe likvidacije mejnega problema v obeh nemških jav- nosti — javni odpis 13% po- dročja bivšega rajha. De Gaul- lu je bilo lažje vplesti se to v igro, po Adenauerjevem mne- nju pa manj škodljivo, kot če bi si on ali kdorkoli drug iz- med nemških politikov, ne gde- ne na strankino pripadnost, dovolil naleteti to najbolj občutljivo vprašanje za nem- ško javnost. Po prepričanju, da zahodnonemški zavezniki niso pripravljeni v kakršnikoli obliki podpreti zahodnonemških aspi- racij na vzhodne kraje, je Adenauer najverjetneje tako »tihu likvidacijo« problema imel za najprikladnejšo in brez nevarnosti. S tem bi bilo mogoče sneti eno obremenitev z morebitnih razgovorov o mi- rovnih pogodbah — kar je še važnejše — odstraniti seme raz- dora med zahodnimi zavezniki in Zahodno Nemčijo s srečno, vendar ne tudi nenevarno for- mulo, da se Nemci ne odreajo določenemu področju, temveč se samo podreajo diktatu »ve- likih«.

Ne bi mogli reči, da je bil »Frankfurter Allgemeine Zeit- ung« daleč od resnice, ko je pisal, da tudi v opoziciji pre- vladuje mišljenje, da z vzhod- nimi področji ni moč računati. To je res, čeprav so opozicijs- ke stranke skupno z begun- skimi organizacijami sprožile napad na vlado zaradi spora- zuma Adenauerja z de Gaullem. To je nedvomno močan adut v strankinem tekmovanju. Med- tem je težko verjeti, da bi razne stranke desne revanši- stične stranke in organizacije lahko ostale dosledne pri zavračanju posledic, ki so del dediščine nacističnih avantur.

Ceprav je slišati mišljenje, da bi se to »odrekanje« lahko bolje »vnovčilo« ob razgovorih v mirovni pogodbi, pa je ostal vtis, da se s poti za morebitne razgovore o tem kompleksnem vprašanju odstopajo, čeprav nerade, za Nemce zelo — ne- ugodne teme.

Djordje Zelmanović

Korak naprej

Indijski parlament je sprejel resolucijo o združnem kmetijstvu

NEW DELHI, 30. marca. (IIS.) — Indijski parlament je sprejel resolucijo o združnem kmetijstvu. Resolucija pred- laga vse potrebne ukrepe, da bi v treh letih po vsej Indiji organizirali uslužnostne zadrge in se razvil zadrugi duh. To naj bi omogočilo ustanavljanje zadrugnih posestev na prostovoljni osnovi, kjer za to obstajajo pogoji.

Ko je govoril v razpravi, je premier Nehru poudaril, da je prihodnost Indije v združni- stvu, in sicer ne samo na pod- ročju kmetijstva, marveč tudi v industriji. Združništvo v Indiji je po njegovih besedah najnujnost v pogojih, ko je vedno več ljudi, a manj zemlje. Po- udaril je, da večšina Indije izhaja iz prevelikega bremena, ki ga nalagajo zemlji. To se pa lahko reši z zaposlitvijo lu- di v industriji in z organizira- njem zadrugništva. Nehru je zagovarjal organizacijo malih zadrug po vaseh, katerih veli- kost po njegovih besedah ne bi bila večja kot obseg dveh vasi, in to zaradi tega, ker bi se vlada ne hotela vmešavati v zadeve teh zadrug.

Indijski premier je na kon- cu izjavil, da bi kmetije po svoji lastni izkušnji v usluž- nostnih zadrugah lahko spre- jeli odločitev, ali bodo začeli s skupnim obdelovanjem zemlje. Po Nehrujevih besedah je skupna obdelava zemlje nujna zaradi povečanja proizvodnje, povezovanja in postopnega od- stranjevanja razrednih razlik.

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Djordje Zelmanović

Hudi boji v Alžiriji

Francozi poročajo o hudih izgubah upornikov — Med padlimi dva alžirska polkovnika in francoski polkovnik, poveljnik oklepnih enot

PARIZ, 30. marca (Tanjug). Francosko poveljstvo v Alžiriji je sporočilo, da sedaj divjajo zelo ostri boji na vseh sektorjih v Severni Afriki in še posebno na področju Kabilov, severnih prehodov Sahare in v mestih okoli Orana.

Kakor poročajo dopisniki francoskega tiska, se je začela nova francoska spomladanska ofenziva pred sedmimi dnevi, takoj po izmenjavi generala Allarda s položaja poveljnika

desete operativne zone, ki se razteza na vso Alžirijo. Vrhov- ni poveljnik francoskih sil v Alžiriji general Challe je danes sporočil, da je namen vseh teh »izrednih naporov za paci- fikacijo« vzpostavljati čim- večje varnosti pred bližnjimi občinskimi volitvami, ki so na- povedane za 15. april.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat- kov niso objavili v francoskih iz- gubah. Tukajšnji listi poro- čajo, da so v bojih med drugi- mi padli tudi francoski polkov- nik Marey, poveljnik oklepnih enot, trije kapetani in šest po- ročnikov. V teh bitkah so so- delovale padalske enote, tujska legija in letalstvo.

Med boji, ki so bili približ- no 200 km južno od mesta Al- žira, sta bila med sto ubitimi uporniški borci — kakor uradno sporočajo Francozi — tudi dva uporniška polkovnika, komandanta VI. in III. opera- tivne zone. Francosko povelj- stvo ocenjuje skupne uporni-

ške izgube v zadnjih treh dneh na več kot 250 mrtvih in ran- njenih. Toda nobenih podat

RAZGOVOR O NAGRAJEVANJU V ZAGORSKEM RUDNIKU

Učinek in nagrađo na tehtnico

Danes objavljamo še četrti razgovor o nagrajevanju, ki so ga imeli člani našega uredništva s predstavniki kolektiva v rudniku rjavega premoga v Zagorju.

Razgovor so se s strani podjetja udeležili: predsednik delavskega sveta Milan Okrogar, predsednik upravnega odbora Jože Bračun, sekretar rudniškega komiteja ZKS Vinko Kramar, predsednik sindikalne podružnice Milan Savel, direktor rudnika inž. Stane Zabožnik, pomočnik direktorja Stane Zupančič, član tarifne komisije Janez Knez in računovodja Stane Zupančič. Svoj prispevek k razpravi pa sta dala tudi sekretar občinskega komiteja ZKS Rudi Bregar in sekretar občinskega odbora SZDL Milan Vidic.

Delo v zvezi z novim tarifnim pravilnikom poteka v zagorskem rudniku že dalj časa. Nedavno so razpravljali o osnutku tarifnega pravilnika na seji upravnega odbora. Ko bodo predložili tarifnega pravilnika izpopolnili s pripombami upravnega odbora in drugih, bo o njem razpravljali in ga po potrebi korigirali še delavski svet. Nato pa bo pred sprejetjem dan v širšo razpravo. Priprave so torej v zaključni fazi in te dni bodo tudi razprave med širšim kolektivom čedalje bolj žive. Sicer pa je bilo tudi že doslej več širših sestankov, na katerih so članom delovnega kolektiva pojasnjevali osnove, nakazane v tarifnem sporazumu, in načela socialističnega nagrajevanja.

O principih nagrajevanja, ki jih je osvojil republiški svet socialistov, je razpravljali in jih sprejel tudi delavski svet. Na tej osnovi so potekale vse priprave, katerih rezultat je končno izdelan osnutek tarifnega pravilnika z vsemi potrebnimi tabelami in prilogi.

V razgovoru smo zvedeli, da so pri izdelavi tarifnega pravilnika s pridom uporabljali rezultate analitične ocene delovnih mest, ki v zagorskem rudniku ni bila povprečna kakor marsikje drugje. Ugotovljajo namreč, da je analitična ocena delovnih mest omogočila mnogo večjo objektivnost v nagrajevanju, medtem ko prej nihče ni znal prav utemeljiti, zakaj znaša vrednost takega delovnega mesta na primer petnajst tisočakov in zakaj ne več ali celo manj.

Lani 69,3 % normiranih delovnih mest

Kakor so nam povedali v razgovoru, se merjenje učinkov v bistvu ne bo spremenilo. To je namreč v zagorskem rudniku že razčiščeno in je težko postaviti kaj novega. Akordira

nje, ki je uvedeno v glavnem pri jamskih delih, povsem ustreza in ga ne bodo zamenjali s kakšno drugo obliko merjenja učinka. Uporabljali pa bodo tudi še drugo merilo: premijsko nagrajevanje, ki zajema poleg ostalih tudi nad 1300 rudarjev. Ena izmed novosti, ki jih nameravajo uvesti, pa je ta, da čas dohoda do odkopa ne bi vplival na dejansko delo. Stvarni učinek pa bi se, kot rečeno, obračunal po ceniku akordnih del.

V letu 1957 je bilo akordiranih 66 odstotkov delovnih mest, lani pa se je njihovo število povečalo na 69,3 odstotka. Možnost, da bi uvedli nagrajevanje po učinku tudi pri ostalih, pa po mnenju zastopnikov podjetja ni posebno velika. V rudniku so namreč tudi že doslej stalno težili za tem, da uvedejo nagrajevanje po učinku vseh poslovalcev, kjer je to mogoče.

Danes je že akordiran tudi lves transport, medtem ko pred štirimi leti še ni bil. Skratka, možnost za akordiranje delovnih mest so že skorajda izkoriščene, treba pa bo razmišljati o drugih, kolikor mogoče objektivnih merilih za ugotavljanje učinka ali vsaj priznanečnosti.

Delitev »dobička« ne vzpodbuja dovolj

V zagorskem rudniku smatrajo, da plače nad plačami po tarifnem pravilniku (ali kakor jim pravimo po domače — dobiček), ki jih delijo enkrat ali dvakrat na leto, ne vzpodbujajo dovolj k večjemu učinku in prizadevnosti. Zaradi tega se je v dosedanjih pripravah izkristaliziralo mnenje, da bi ukinili izplačevanje plač nad plačami po tarifnem pravilniku. To pa seveda ne pomeni, da podjetje ne bo ustvarilo tudi dohodka preko tarifnega pravilnika, ki bi ga bilo mogoče deliti na

ustrezen način v skladu s prizadevanjem celotnega kolektiva in posameznika.

Učinek dela in odvisnost osebnega zasluga pri oddelkovnih, obratovnih, tehničnih in vodilnih osebju bodo tudi še naprej merili v odnosu na vrednost vse proizvodnje. V rudniku je namreč težko ugotoviti čisti delovni uspeh enega samega obrata, ker gredo stroji iz obrata v obrat.

Iz razgovora smo povzeli zaključek, da to vprašanje, namreč, kako stimulirati tiste delavce in nameštence, ki ne bodo vključeni v nagrajevanje po učinku, še ni dovolj preuči-rano. V podjetju pa si bodo seveda prizadevali poiskati primerne oblike stimuliranja tudi tega dela delovnega kolektiva.

Večja proizvodnja in kakovost premoga

Učinek v zagorskem rudniku se iz leta v leto večja, vendar pa se zaradi tega ni poslabšala kakovost premoga. Sicer pa je v rudarstvu sploh težko vzeti za služek na kvaliteto premoga, ki je odvisna od boljših ali slabših pogojev. Boljšim ali slabšim pogojem so ustrezno prilagajali tudi akordne postavke, tako da je delo pravzaprav enakovredno. To je tako kot pri delavcih, ki delajo pri dobrih in slabih strojih in imajo zaradi tega različno visoke delovne obveznosti oziroma norme.

Večji dohodek in izkoriščanje rezerv

Zagorski rudnik ima še možnost za povečanje dohodka. Precej bi se dalo prihraniti z racionalnejšo porabo pogonske energije in materiala, ki je potreben v proizvodnji (razstrelivo, krajinski, jamski les, komprimirani zrak in električna energija). Za primer naj navedemo samo razmerje med porabo stojk in odkopnim stroplivom v kotrediški jami, ki znaša 1:10,0. Namesto 1:3, kakor je predpisano. Pri porabi razstreliva so imeli doslej določene normative, ki pa jih nameravajo spremeniti, ker niso bili realni. Ugotovili so namreč, da je bila dejanska poraba večja, kot pa je bilo določeno z normativi. Ker pa je strelček porabil več, kot je bilo določeno, se mu je višek odbil od plače. Dejansko

pa je razstrelivo tisto sredstvo, ki najbolj pomaga pri delu rudarjev jami. Delovni kolektiv je zainteresiran na večji proizvodnji, čeprav za ceno malo večje porabe razstreliva. To pa seveda ne pomeni, da se pri razstrelivu ne da nič prihraniti, če uporabljamo najboljše tehnično razstreljevanje z manjšo porabo in čim večjim učinkom.

Vtem ko so še možnosti za prihranek pri porabi pogonske energije in materiala, potrebne v proizvodnji, pa je težko bistveno povečati odkopno stroitev, ki je znašala predlanskim 4,82, lani 4,97, v prvih dveh mesecih letošnjega leta pa je dosegla že 5,20 t/del. V tem pogledu je zagorski rudnik izmed vseh slovenskih rudnikov rjavega premoga na prvem mestu. Se vedno pa je pod evropskim povprečjem za 0,80 tone na kopača, kar se da doseči s kompletno mehanizacijo odkopov, izboljšanjem in modernizacijo transporta do separacije, izboljšanjem del v sami separaciji in ureditvijo zasipa.

Naraščanje rudniške storitve se je v zadnjih treh letih gibalo takole: leta 1956 1,13, leta 1957 1,18 in leta 1958 1,20 tone na zaposlenega. Na povečanje je delno vplivalo tudi izločanje nerentabilnih stranskih obratov, ki so bremenili tono premoga in šli seve na račun zaslužkov rudarjev.

»Plavja« — črna postavka

Problema »plavja«, kakor pravijo neupravičenim izostankom, ni podcenjevati, ker se tudi v njem skrivajo možnosti za povečanje dohodka. V prvih sedmih mesecih lanskega leta je bilo kar 2390 neupravičenih izostankov. Kakšno škodo je imelo od tega podjetje ali bolje rečeno delovni kolektiv, se najbolje vidi iz tega, da bi ti izgubljeni delavci pri povprečni rudniški storitvi omogočili 2810 ton presežka proizvodnje.

Pri urejanju tega vprašanja se poslužujejo zakona o delovnih razmerjih, medtem ko naj bi vseboval tarifni pravilnik tudi določilo, ki pravi, da vsakdo, ki neupravičeno izostane od dela, najmanj »retkat, izgubi pravo do nagrade pri končni delitvi čistega dohodka. Sprejeti je bil tudi sklep, da se v takih primerih minimalni prispevek za socialno zavarovanje odtrga od plače.

Dejstvo, da se zadnja leta zmanjšuje število nesreč pri delu, dokazuje večjo skrb za varnost zaposlenega in učinkovitost

Panorama Zagorja ob Savi

šo preventivno. Medtem ko je bilo v letu 1957 1,7 odstotka nesreč, je lani znašal odstotek ne-začetku prihodnjega leta osamo. Svoji v podjetje. Rudnik bo obdržal samo manjše remonte skupine, ki pa bodo prej ko slei sestavni del jamskih obratov. Sicer pa za posamezne stranske dejavnosti, na primer transport posebej ugotovljajo učinek, da lahko vsak čas ugotovijo rentabilnost. Ako bi rezultati pokazali slabo stanje, bi takoj sprejeli potrebne ukrepe, ker pa nima smisla držati pri rudniku dejavnosti, ki so dražje kot pa biven podjetje.

Skлади se ne bodo zmanjšali

V razgovoru smo se dotaknili tudi vprašanja, ali mehanizem nagrajevanja v zagorskem rudniku zagotavlja, da se skladi podjetja ne bodo zmanjševali, čeprav bodo naraščali osebni dohodki posameznikov. Povedali so nam, da je letos predvideno naraščanje skladov v istem razmerju kot lani. Delovni kolektiv se namreč dobro zaveda dejstva, da bi kakršnokoli zmanjšanje skladov na račun večjih prejemkov prej ko slei škodovalo tudi vsakemu posamezniku, ker bi na račun trenutnih koristi imeli slabše perspektive za bodoče.

Izločanje stranskih dejavnosti

Zagorski rudnik je imel več stranskih obratov, ki glede na osnovno proizvodnjo niso povsem spadali v njegov sestav. Ti obrati so se razvili pač zato, ker v Zagorju ni bilo nobenega drugega podjetja, ki bi razvijalo te dejavnosti. Razumljivo, da stranski obrati niso bili polno izkoriščeni in so zaradi tega v veliki meri bremenili proizvodne stroške premoga. Delovni kolektiv je lani izločil najprej gradbeni obrat in na ta način omogočil ustanovitev samostojnega gradbenega podjetja, ki bo lahko daleč bolj razmahnilo svojo dejavnost in povsem zadostilo potrebam zagorske doline. Na enak način je nastalo tudi

komunalno podjetje. V sestavi rudnika je edino, se obrat »Varnost«, ki pa je na samostojnem računu in se bo že v začetku prihodnjega leta osamo. Svoji v podjetje. Rudnik bo obdržal samo manjše remonte skupine, ki pa bodo prej ko slei sestavni del jamskih obratov. Sicer pa za posamezne stranske dejavnosti, na primer transport posebej ugotovljajo učinek, da lahko vsak čas ugotovijo rentabilnost. Ako bi rezultati pokazali slabo stanje, bi takoj sprejeli potrebne ukrepe, ker pa nima smisla držati pri rudniku dejavnosti, ki so dražje kot pa biven podjetje.

Koristi tudi izven rudnika

Delavski svet rudnika je sklenil, da bo prispeval 15 odstotkov svojega sklada skupne uporabe za gradnjo šole. Poleg tega je delovni kolektiv rudnika prispeval znatna sredstva za razne komunalne in druge potrebe v občini, dograditev prepotrebnega delavskega doma in drugo. Pri tem ni bilo posebnih težav, ker se večina rudarjev dobro zaveda, da se njihove koristi ne končajo pri rudniški ograji, ampak da so celo mnogo večje v občini, kjer živijo in kjer se vedno tišče številni nereseni problemi.

Dohodek rudnika se bo letos predvidoma povečal za 8 odstotkov. Na to bo vplivali predvsem večji učinek, dosežen s spodbudnejšim nagrajevanjem po učinku, kajti glede na objavljene in predvidene instrumente ni pričakovati bistvenih sprememb v dohodku podjetja. Težav pri realizaciji proizvodnje ne bo, ker je povpraševanje po premogu že sedaj takšno, kot naj bi znašala proizvodnja leta 1962.

Delovni kolektiv zagorskega rudnika dosegla vedno večje

uspehe. Pravica do upravljanja, se pravi odločanje o vseh najvažnejših vprašanjih podjetja, je največja stimulacija, ki jo ni mogoče nadomestiti z nobenimi deklaracijami o vlogi delavskega razreda, s katerima nadomeščaj delavsko samoupravljanje v drugih socialističnih deželah. Pravica delovnega kolektiva, da samostojno odloča o nagrajevanju znotraj podjetja, ruši zadnje ostanke mezne miselnosti in še bolj poudarja položaj delavca kot proizvajalca in obenem upravljalca.

F. S.

- TRG - skmetijskimi pridelki

Preiskba z povratnimi je bila pretekli teden dobra. Izobiskala se je tudi kakovost, cene so v upadanju. Na Goriskem je ponudba povrtnin vedno večja. Ugodna za izloženost trga se pričakuje tudi vnaprej.

Odkup jabolk je na nekaterih področjih že zaključen. Cene so nekoliko porasle.

Težave v preiskbi z govejim mesom so se povečale. Potrebe niso v celoti krile. V nekaterih potrošnih središčih ni zadovoljiva tudi preskrba s telefoničnim mesom, medtem ko je svinjskega mesa dovolj na razpolago.

Ponudba jaje je velika. Na murskoslovenskem področju se je začel odkup jajc po težji. Odkupna cena je 190 din za kg.

Okraj	Cena pri KZ	Cena na drob.	Cena na deb.
KROMPIR:			
Ljubljana	16	18	17
Maribor	22	20	
Celje	18	22	21
Novo mesto	16	17	18
Murska Sobota	14,50	17	
Novo Gorica	14	18	
Koper	16,25	23	22,50

FINOLARNI:			
Ljubljana	50	90	78
Maribor	50	60	54
Celje	53	70	60
Koper	70		
Murska Sobota	50	60	
Koper	95		

ZELJE:			
Ljubljana	85	85	
Maribor	75	88	
Celje	80	68	

CEBULA:			
Ljubljana	59	52	
Maribor	70		
Celje	80	52	
Murska Sobota	75		
Novo Gorica	65		
Koper	60	54	

CVETACA:			
Ljubljana	80	70	
Maribor	60	50	
Celje	57	45	
Novo Gorica	30	35	
Koper	80	70	

JABOLKA:			
Ljubljana	45	52	45
Maribor	35	41	39
Celje	35	45	
Novo mesto	35	45	
Murska Sobota	21	25	39
Koper	35	55	

OREHI:			
Ljubljana	140	115	
Maribor	95	120	110
Celje	110	110	125
Novo Gorica	90	110	
Koper	145		

SOLATA:			
Celje	90	80	
Novo mesto	120		
Novo Gorica	65	75	
Koper	110		

RADIČ:			
Celje	80	120	100
Novo Gorica	45	50	

GOVEDO SREDNJE:			
Ljubljana	115	270	
Maribor	115	260	
Celje	115	270	
Novo mesto	120	275	
Murska Sobota	110	260	
Novo Gorica	115	270	
Koper	130	270	

TELETA:			
Ljubljana	215	370	
Maribor	205	340	
Celje	190	320	
Novo mesto	205	340	
Murska Sobota	185	290	
Novo Gorica	205	380	
Koper	225	355	

PRASICI:			
Ljubljana	185	380	
Maribor	200	380	
Celje	205	360	
Novo mesto	205	360	
Murska Sobota	185	380	
Novo Gorica	200	350	
Koper	190	375	

JAJCA:			
Ljubljana	11	15	
Maribor	11	13	
Celje	11	14	
Novo mesto	11	14	
Murska Sobota	12	12	
Novo Gorica	12	16	
Koper	27	31	

MLEKO:			
Ljubljana	27	31	
Maribor	24	32	
Novo mesto	24	32	
Celje	24	36	
Murska Sobota	24	36	
Novo Gorica	24	32	
Koper	27	36	

RESNICA:			
Ljubljana	24	32	
Maribor	24	32	
Novo mesto	24	32	
Celje	24	36	
Murska Sobota	24	36	
Novo Gorica	24	32	
Koper	27	36	

Pristaniške marginalije

Dne 7. marca so minili 3 meseci od dne, ko smo v Koprju otvorili novo tovarno pristanišče za pristajanje čezoceanskih ladij. Če si sedaj, po tako kratkem času ogledamo promet ob novi operativni obali, smemo biti z njim za začetek zadovoljni. V tem času so tu trikrat pristale domače ladje, po dvakrat nemške in izraelske in po enkrat grška, italijanska in evropska. Pripeljale so oz. odpeljale 1946 ton (1946 vagonov) raznega blaga (cinka, lesa in južnega suda).

V 2 mesecih več kot v treh

Prilicno reden je bil promet v februarju, saj so ladje pristale 1., 5., 12., 16., 19. in 24. v mesecu. Promet v prvih dveh mesecih letos je bil večji kot v lanskem prvem četrtletju.

Jasno je, da je vsem, ki so na novo pristanišče tako ali drugače navezani mnogo na tem, da ne bi minil dan, ko bi bila nova operativna obala prazna in bi jo »oživila« le v smotro filozofiranja, zaverovanja in sporov ribiči. Toda aktiviranje neke nove operativne obale je zelo, zelo težka zadeva. Prizadevanje v tej smeri narekuje vsakljeno delo številnih čimteljev; od industrije oz. proizvodnje sploh, ki novega pristanišča še ni vajena, do prevoznih podjetij in same pristaniške naprave. Prav z vidika teh velikih težav smemo ponoviti: aktiviranje novega pristanišča gre še kar zadovoljivo od rok. Zlasti, če upoštevamo zimski čas, ki je za takšne začetke najmanj ugoden.

Hrpelje-Kozina in Podgorje začasn. postaja pristanišče Koper

Na začetku te poti, t. j. v njenem 3. mesecu, se je pričel dogodek, ki je še prilicno neopazno mimo širše javnosti, ki pa je za novo koprsko pristanišče in njegovo še hitrejšo aktivizacijo zelo velikega pomena. V 4. številki Tarifno-

transportnega vestnika z dne 13. februarja je izšla odredba Generalne direkcije jugoslovanskih železnic, s katero sta železniški postaji Hrpelje-Kozina in Podgorje na Krasu proglasi za postaji pristanišča Koper. S tem se pri izvozu v tujino in uvozu iz tujine račun na vozna doba teh oz. od teh postaj po znižani (izvozi-uvozni) tarifi za predmete, ki so navedeni v tej tarifi in je torej pristanišče Koper izenačen z drugimi našimi pomorskimi pristanišči, ki že imajo železniško zvezo.

Ta nova okoliščina bo nedvomno prispevala k boljšemu izkoriščanju že obstoječih naprav v koprskem pristanišču. Na hitrejšo izpolnjevanje gradbenih načrtov, ki so realni, ker jih utemeljuje potrebe perspektivnega razvoja jugoslovanskega gospodarstva.

Poglejmo, kaj pravijo o tem strokovnjaki.

Sčasoma bomo v večji stiski kot danes. Po dokumentaciji za dolgoročni program rekonstrukcije, modernizacije in izgradnje prometnega omrežja (in redakcija odbora za perspektivni družbeni plan ZIS, 9-4-1957) se bo v naslednjih petnajstih letih, t. j. od 1960 do 1971 promet v jugoslovanskih lukah letno povprečno povečal za okrog 5%, tako da bo 1971. leta dosegel nad 16 milijonov ton (1958 l. : 7,796.000 ton).

Glede na ta realni plan je predvidena dograditev pristanišča Ploče za 2 milijona ton obenem z normalizacijo ozko-voznice železniške proge Sarajevo—Ploče, dograditev pristanišča Bar za 1,5 milijona ton obenem z graditvijo normalnoizorne železniške proge Beograd—Bar in dokončna obnovitev vseh v

vojni porušeni pristaniških naprav na Reki, v Šibeniku in Splitu, vključujoč ustrezno povečanje železniških prevoznih zmogljivosti.

Tu žal ni prostora za ponavljanje analiz, do katerih so prišli na podlagi obeh planov (poročevanje prometa in pristaniške gradnje) sestavljenci tez za izgradnjo koprškega pristanišča, niti za podrobno razčlenjevanje načrtov, katerih izvedba bi, čeprav je ob nadpovprečno visokih stroških, katerih gospodarsko rentabilnost pa je težko, če že ne nemogoče zagovarjati, vendarle omogočila razširitev reškega pristanišča na zmogljivost nad 5 milijonov ton. Za nas je važnejša ugotovitev, da bo nesorazmerje med potrebami blagovnega prometa v naših pristaniščih in zmogljivostmi teh pristanišč po izvedbi v že omenjenem perspektivnem planu omenjenih

gradenj večja, kot je danes in da je zato »potrebno čimprej zgraditi na ugodnem mestu v severnem Jadranu pristanišče, ki bi lahko razbremenilo reško pristanišče in prevzelo bodisi domače ali tranzitne tovore; pristanišče, ki bi bilo najbolj rentabilno glede na investicijske in obratovne stroške in katerega perspektiva bi bila lahko več ali manj neomejena.« (Citirano iz teh za izgradnjo koprškega pristanišča.)

Več veljave načelu

»hitro in poceni«

To ugodno mesto je Koper. O tem se je precej pisalo v našem tisku med gradnjo prvih 135 m operativne obale v tem mestu in ob njeni otvoritvi 7. decembra lani. Toda naj danes ponovimo: kot so pokazala dosedanja dela, je mogoče koprsko luko z majhno mehanizacijo del in z minimalnimi stroški zelo hitro (do 1961. leta) zgraditi v tak

Drevo s trdnimi koreninami

Celovečerni nastop folklorne sekcije Kulturno umetniškega društva »Tine Rožanc« nas je s svojo kvaliteto znova opozoril na amaterska prizadevanja železničarjev, ki se že toliko let in marsikdaj po krivici neopazno razvijajo skoraj v središču Ljubljane, krog svojega delovanja pa razširjajo tudi na druge kraje Slovenije.

Nekaj prijetnega, svežega, mladostno prizadevnega je tisti večer zavelo s tesnega odra v skromno opremljeno dvorano ob železniški postaji. Se v manjšem, še v skromnejšem prostoru bi to razpoloženje zmoglo ustvariti nadih prazničnosti. Tisti večer je namreč zares bil majhen praznik za društvo in za člane folklorne sekcije posebej: dvainšestdeset folklornih plesalcev je položilo obračun enoletnega dela, ki se je v svojem rezultatu strnilo v zaokrožen, pester in dobro izveden program. Celota je učinkovala kot prijeten, skrbno pripravljen in kvalitetno zabavni večer. Nekateri navdušeni v izboru recitacij (predvsem uvodne), domačnostno razpoloženje in svobodno povezavo folklornih in pevskih točk in druge značilnosti so ustvarjale občutek neposredne sprostosti in preprostosti; kar težko je bilo verjeti, da je tak večer nastal sredi mestnega vrveža in ne kje drugje, kjer je povezanost z ljudstvom in njegovim folklorom izročilom lahko tesnejša, prvotnejša. Skoraj bi mogli zapisati, da je z odra zavel dihalje in zgodnje pomladi. Kajti navdušnost je bila pristna in plemenita.

Ce se ozremo le na plesno folklorni del programa, bomo v njem seveda pogrešali tiste virtuosnosti in popolne skladnosti, ki jo občudujemo pri naših poklicnih folklornih ansamblih. Čeprav je dajala večer vrednost tudi dokaj skrbna in harmonično uglasena plesna izvedba, je bila njegova prava mikavnost in nepovratno temperament mladih plesalcev, v njihovi veselji vnemi in prizadevanosti, ki se je najbolj razvila v dinamičnih gorenjskih plesih, pa je povsod, zlasti v obliki hrvaških spletnih, pokazala tudi zelo zadovoljivo obvladovanje plesne tehnike. Priznanja je vreden tudi širok repertoar; okvir, ki zajema v glavnem vse slovenske folklorne plesne od belokranjskih in gorenjskih do belokranjskih in panonskih, posega pa tudi v folklorno zakladnico drugih republik.

Na Večer narodnih plesov in pesmi se je občinstvu predstavila le ena sekcija KUD »Tine Rožanc«. Društvo pa razvija svojo široko kulturno prosvetno dejavnost v desetih sekcijah, v desetih vejah, ki so poglavitno iz štirideset let starih korenin amaterskega kulturnega dela slovenskih železničarjev. Temeljini veji tega društva sta godba na pihala in pevski zbor. Zlasti pevski zbor, ki je poglavitno korenine že v Trstu, kjer so slovenski železničarji pred prvo svetovno vojno peli v svojem pevskem zboru. Tradicijo je nadaljeval pevski zbor »Sloga« v Ljubljani od leta

O delu KUD Tine Rožanc

1918, in je postal ob ustanovitvi društva »Tine Rožanc« ena prvih sekcij. Tudi godba na pihala združuje godbenike iz železničarskih vrst že 40 let. Se danes je večina od njenih dvainšestdesetih članov železničarjev, ki predstavljajo glavno članstvo tudi v ostalih sekcijah.

V društvu delujejo še dramska, harmonikarska, tamburška in folklorna sekcija, sekcija za šport in družabni ples, veliki zabavni orkester, likovna sekcija in glasbena šola. Širša publika ve le malo o njihovem delu. Saj je predvsem namenjeno železničarskim kolektivom in Ljubljani in drugih mestih. Poleg tega pa so materialne, predvsem prostorske in finančne težave v nekaterih sekcijah povzročile majhen zastoj dela. Skromna finančna sredstva, ki se zbirajo večinoma iz prispevkov 2500 podpor-nih članov, večina zadržga s prostori za vaje (godba in pevski zbor vadija kar v kletnih prostorih) in druge težave, ki so našle svojo zunanjo podobno tudi v manjšem dotoku novih, mlajših članov, pa društva niso omogočile, da ne bi v letnem letu pridobile 168 različnih nastopov. Osemindesetkrat so obiskali s kulturnim programom graditelje ceste Bratislava in enotnosti.

Moral bi pripovedovati o po-zitivni harmonikarski sekciji, o petnajstletnem delu dramske sekcije in še o likov-

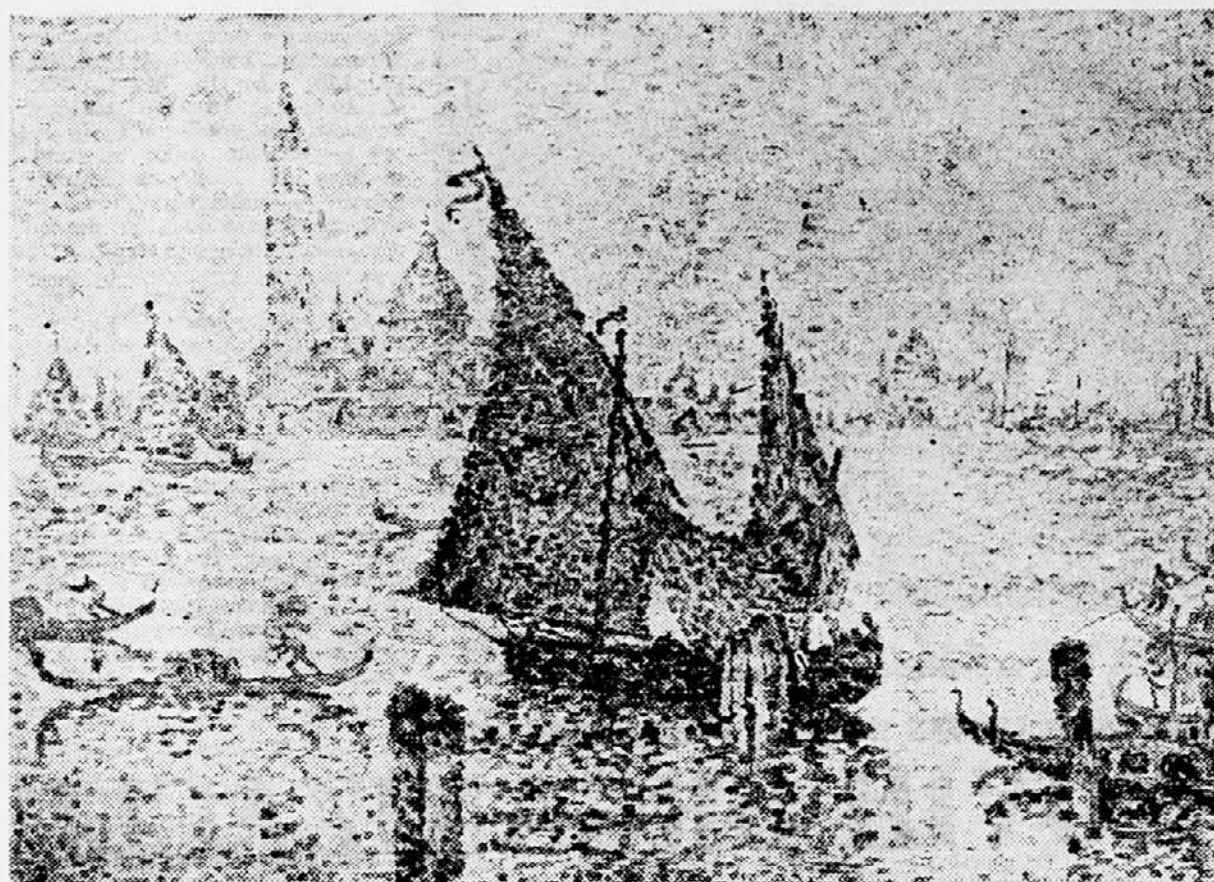
ni sekciji, katere petnajst član-ov vzbujajo s svojimi razstava-mi precej pozornosti. Toda od-merimo nekaj prostora še naj-bolj zanimivi sekciji društva, glasbeni šoli.

Ze štiri leta vzdržuje KUD »Tine Rožanc« z veliko po-zitvovnostjo glasbeno šolo, ki so jo ustanovili na željo MLO Ljubljana. Poučujejo 86 učen-cev, ker jih več zaradi pomanj-kanja prostora ne morejo spre-jeti. Imajo razrede za klavir, violino, harmoniko, trobilo in pihala. Učni načrt ustreza na-črtu državnih srednjih glasbe-nih šol. Učenci, ki so večinoma iz železničarskih družin, izpo-lnjujejo ob enem tudi nova mesta v godbeniških sekcijah. Razen nekaterih redkih dotacij skrb za razvoj glasbene šole društvo s svojimi nevelikimi finančnimi sredstvi popolnoma samo.

Letos, oziroma prihodnje leto bo KUD »Tine Rožanc« prazno-val kar dve štiridesletnici: obletnico KPE in pa obletnico najstarejših sekcij, temeljevo svojega društva. V okviru Pro-slav za 40-letnico KPE bodo člani KUD »Tine Rožanc« so-delovali v osemih proslavah več-jih železničarskih kolektivov in pa na dveh osrednjih pro-slavah, ki bosta v aprilu na glavni postaji in na Zaloški cesti v Ljubljani.

Sicer pa bo letošnje leto po-svečeno predvsem pripravam na počastitev domačega jubi-leja. Veselje do amaterskega dela, vnema in pozitivnosti bodo na vseh deset vej dreve-sa s štiridesletnimi korenina-mi gotovo priklicali take eve-ntove, kot so na Večer narod-nih plesov in pesmi vzcveteli na veji folklorne sekcije.

S. G.

Paul Signac: Benetke, zeleno jadro (1904)

Razstava slikarja Paula Signaca

V bližnji prihodnosti bo v Ljubljani odprta razstava znanenega francoskega slikarja Paula Signaca (1863—1935). Razstava, ki je zdaj v Beogradu, obsega 33 Signacovih olj, akvarelov in risb ter 19 olj, pastelov, akvarelov in risb iz nekdanje umetniške zasebne zbirke, med katerimi so dela njegovih prijateljev Moneta, Pissarroja, Matisea in Seuratja. Vse eks-po-

nate je za razstavo posodila go-spa Ginette Cachin-Signac.

Poleg čisto umetniške ima ta zbirka Signacovih slik še drugo vrednost: nazorno kaže nje-govo vlogo v razvoju slikarske umetnosti in posebej neopres-sionizma. Razstava obsega dela, ki so nastala v razdobju od leta 1886 do slikarjeve smrti, pri čem-er predstavljajo akvareli — ki so zdaj prvič razstavljeni — iz-ber izmed nekaj sto njegovih podob v tej tehniki. Morda je bolj od kritikov, ki so ga eni uvrščali med tehnične tvorce neopresionizma in »pointi-liste«, a drugi med tipične akva-reliste, izrazil svoje stališče umetnik sam, ko je zapisal: »Pred leti sem tudi jaz skušal s pomočjo znanstvenih eksperi-mentov drugim dokazati, da ti modri, rumeni in zeleni toni tu-di zares obstajajo v prirodi. Zdal mi zadošča, če pravim: si-kam tako, ker se mi zdi, da do-segam s tem načinom slikanja

najbolj harmonično, najsvetlej-še in najbolj barvite rezultate.«

Ta odlomek iz umetnikovega dnevnika potrjuje tisto, kar jas-no kaže tudi njegova razstava: poeitično občutenje narave, ki jo slika, in mojstrsko obvladova-nje črte — oboje mu je dalo moči za ustvarjanje novega in lepega v modernem slikarstvu. Signac je čutil in tudi pisal, da »nas zmeraj ovira to, da smo navajeni imitirati. Treba se je trdno odločiti. Treba je prirodo predrediti svojemu načinu dela, ne pa svoj način dela uničiti s tem, da imitiramo prirodo.« Signac je smel tako govoriti, ker je svoje besede potrdil s svojim delom, o čemer priča tu-di ta razstava.

Razstava obsega tudi umetni-kovo korespondenco in druge dokumente o njegovem življe-nju in delu. Od slik iz Signaco-ve kolekcije velja posebej ome-niti Matiseova »Notre Dame v Parizu«, Monetovo »Cvetiče dre-vo« in Pissarrojevo »Sedeča kme-tica«.

Razstava, ki zbujajo v Beogradu veliko zanimanje, je odprta v tamkajšnjem Narodnem muzeju. V Ljubljani bo gostovala v Mo-derni galeriji. R.

NE 7, AMPAK 8 KNJIG

zanimivega branja bo prejel vsak, ki se vpiše v članstvo Prešernove družbe in plača 600 din članarino.

DO 1. MAJA

je še čas, da se vpišete v članstvo Prešernove družbe. Da omogočimo vpis čim večjemu številu novih članov, smo letošnji čas vpisovanja izjemoma podaljšali za en mesec.

MILIJON DINARJEV

pa so vredni dobilki, ki bodo izrečani med člane Prešernove družbe.

ZATO POHITITE

Z vpisom v članstvo Prešernove družbe. — Člane vpisujejo poverljivi, ki so skoraj v vsaki sindikalni podružnici, v šoli ali pa se vpišete v bližnji knjigarni ali pa pri upravi v Ljubljani, Erjavčeva cesta šte. 14-a, telefon šte. 21-048.

POPRAVEK

Avtor poročila o angleški upri-zoritvi Shakespearovega Hamleta nas opozarja, da se ime Shakespearovega zgodaj umrlega sina pravilno glasi HAMNET in ne HAMLET, kot je napisano v po-ročilu.

Začenjam s koncem.

V Pisto sem namreč prišel prav na koncu svoje bežne poti po sončni Italiji. A takrat je tam srečno deževalo in tudi stolp je še vedno stal postrani. Zato lahko tudi sam začenjam v obratni smeri.

Ce bi stolp v Pisi stal pokon-ci, bi sploh izgubil veliko svoje zanimivosti in pomena. In tako je včasih tudi s pisanjem. Stolp v Pisi pa je prav zato, ker sto-ji postrani, eno od sedmerih čud svetla. Ko sva se z ženo v polmaku naravnost s kolodvo-ra zakadila proti vходу na 298 stopnic, sva morala prej pre-pričati še resno strogega vratar-ja, da naju je kljub pozni uri še pustil plačati vstopnino za vstop v stolp. Samo zaradi te-ge, da bi videla ta stolp, ki sto-ji postrani, sva prišla v Pisto in bilo bi naravnost grozno, če bi morala oditi, ne da bi se lahko povzpela nanj, sva za-ganila.

S poti po Italiji

POSTRANI

Pravzaprav je nekaj nenavad-nega v teh naših stalinj željah videti še nekaj in še nekaj, prav zato, ker sto-ji to kam, je vse naravnost, postrani, ozi-roma naravnost tam, kjer je vse drugo postrani. Saj ho-diš, je bilo pa po onih mračnih ka-šastih zavojih in kamnitih že-meljah, ki jih izločajo stopni-cah pravzaprav bolj zoprn kot prijetno, zlasti na nagljenih ovinkih, kjer človeka teža kar silijo k zemlji. Namreč že pred-časno. Prej ali slej tako vsi do nje pridemo. Pa če smo videli stolp v Pisi ali ne.

Dva dni pred tem so začutili v Pisi in Toscani nasploh nena-vadno močne potresne sunke, kakršnih že dolgo ne pomnijo.

Stolp je za enkrat še ostal, če-prav je človeka strah, da se bo prav pred premiku zemlje po-drl. Zdelo se mi je pa vendar, da morajo v sosednji rumeni vogalni hiši na ulici, kjer ima prostore turistični urad, ponči držati fige, kajti stara kamni-ta gmeta Giovannijska de Simon-e, ki visi tako nagajna že 600 let, se bo slej ali prej le mo-ra-la podreti.

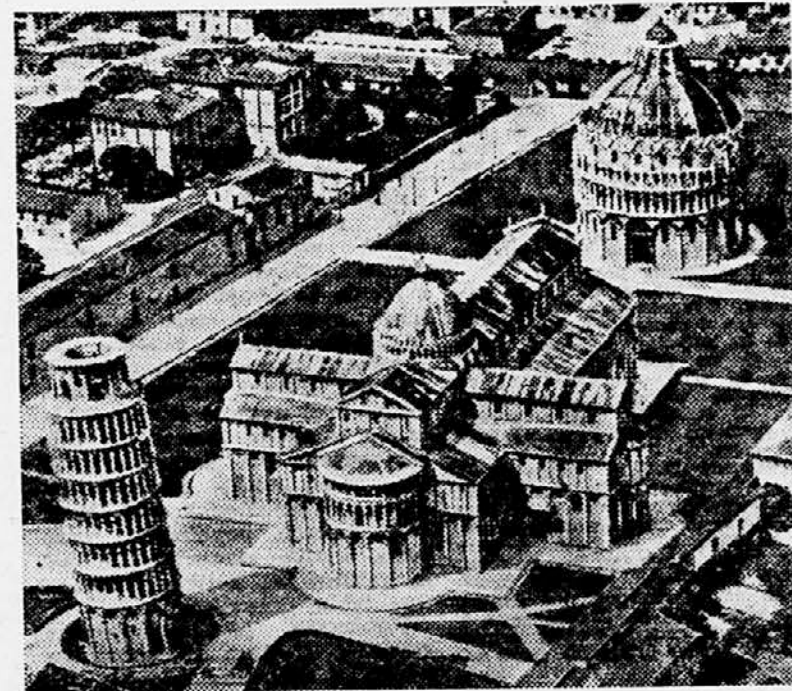
Toda tistega dne je stolp še stal in dajal hkrati s sosednjim pokopališčem Camposanto, kar se pravi po naše sveta njiva, tudi edini sigurni gmetni do-hodek prijaznemu mestecu ob Arnu. Tu namreč pobirajo dolo-čeno in od ministrstva priznano vstopnino, medtem ko v sosed-

nji stolnici in baptisteriju tuji turisti vse bolj radi pogledajo proč, ko jim ob vходу in iz-hodu žvenkljajo mežnarji z na-biralniki za prostovoljne prispevke.

In vendar je v gobasto okrog-lem pol gotskem, pol renesan-tem baptisteriju s kupolo po-žrtvovalni uniformirani paznik tako uslužbu vsakih deset mi-nut vpil »o-o-o-o« v treh ska-lah, da bi obiskovalcem poka-zal, kako je stavba silno aku-stična. Pa tudi sicer je okrogla-sta velika stavba, ki jo je zato, da bi v njej krščevali, za novo življenje, Diotisalvi začel že leta 152, polna bogastva od mo-gelnih stebrov in bizantinskih reliefov do čudovite Pisanove prižnice z levi na podstavku, ki so me takoj močno spomni-li na podobna poznejša dela iz na-ših dalmatinskih katedral. Ob-čudoval bi to umetnino brez ele-hernega dodanega pomisleka, če me ne bi motil izmučen obraz kamnitega starčka, ki v družbi z levi in psi podpira s svojim hrbotom masivno izkle-sano Pisanovo prižnico.

To je sicer umetnost, a tudi v resnici te prelepe stolpičaste stavbe niso nastale same od se-be. Več kot pol stoletja so po-stavljali in krasili sosednji še veličastnejšo belo-črno progasto stolnico. Muradorjev Kristus na eni izmed velikih oljnih po-dob v stranski cerkveni ladji, ki oždravlja bolnike, je poln samozvesti in odočnosti; viso-ki polkrožni kasetirani cerkve-ni strop glavne ladje pa poln zlata.

Medtem ko sem se v stolnici lahko od blizu seznanil s sarko-fagom cesarja Henrika VII., čigar kosti so prinesli iz Luxem-burga pod krov pisanske stol-nice, sem pod pokopališkimi arkadami Camposanta sredi med klasičnimi in klasičističnimi, srednjeveškimi in renesančnimi

Pogled na starodavni pisanski trg

kupi in sarkofagi, ploščami in žarami zaman iskali marsikatero grobove in freske, o katerih je Modri knjižni vodil z gotovo-stjo trdil, da morajo biti tam. Celo Orcagnovo znamenito fres-ko o Trifumu smrti nisem mo-gel odkriti na že precej razpa-dajoči južni steni galerije, ka-mor jo je naslikal avtor leta 1350. Po bombardiranju med zadnjo vojno je bil namreč tudi ta del galerije precej poškodov-an in zato so tudi to sliko po posebnem postopku sneli s ste-ni ter jo prenesli drugam in pri tem odkrili še spodnjo, sta-rejšo plast z lepimi okrasno ri-sanimi freskami.

S Trifumom smrti sem se to-rej srečal v sosednji stranski dvorani. Kako silno in pretres-ljivo sta upodobila doživljanje smrti Andrea in Nandro Orcag-na in kako sta tudi v svojem stilnem izrazu avantgardistična! Kako sta zraven množice zgo-dovinsko verodostojnih portre-tov, srednjeveških noš in obič-jev znala upodobiti tudi ekspre-sionistično surrealistični izraz napihnjelnih človeških trupel v

krstah in hudice ter angele v borbi za dušo, ki se kot dobri ali zli otroci izvijajo iz ust zele-nkasto posivelih mlilcev, bogatih in revnih, dobrih in hudobnih.

S strešnikov pokopališke ga-lerije pa je v tišino šumel dež na dvorišče z vodnjakom in ci-presami. In zunaj na trgu, po-raslem s svežo zeleno mlaodo tra-vo, so žuboreli seri in tja v vseh jezikih ljudje z dežniki v mo-dnih svetlo pastelnih barvah. In prav take barve je curjala vo-da po kanalčkih belo-maroga-stih marmornih plošč okrog ka-terale, stolpa in baptisterija s tisočimi oboki, stolpiči, roza-tami in izklesanimi glavami. Okrog in okrog tega trga pa je tekel zid pokopališča in hiš no-vega mesta, ki so jih pozidali po bombardiranju v zadnji vojni.

Kot pravilica sredi resnično-sti. Kot nenavaden trenutek živ-ljenja sredi med vsakdanjostjo na pol k smrti. In kje je meja med tem in med onim? In kaj je začetek in kaj konec? In kdo sto-ji pokonci in kaj postrani? Bogdan Fogačnik

Literarni zapisek

O ROMANU

MIRE MIHELČEVE

Pri Državni založbi Slovent-je je izšel roman pisateljice Mire Mihelčeve »April«. Na-slov je zgovoren: to je april leta 1941, prvi mesec vojne, čas razpada stare jugoslovanske države in italijansko nem-ske okupacije, pa tudi čas za-ostrenih družbenih in poli-tičnih nasprotij, začetek ago-nije našega meščanstva. Vse-kakor obdobje, polno značil-nih pojavov, usodnih dogodkov ter mikavnega gradiva za pi-sateljsko obdelavo.

Mira Mihelčeva nam prika-zuje ta čas s čisto posebnega zornega kota: skozi oči in do-življanje junakinje, ki je po svojem socialnem in družabnem položaju pripadnica in tudi ti-pična predstavnica vrhov te-danjega ljubljanskega meščan-stva, po svoji človeški fiziono-miji pa vendarle tuja v tem brezdušnem in do kraja ko-rumpiranem svetu. To nasprot-je, ki se ga sama zave šele ob svoji nekam zapozneli ljubez-ni do človeka s precej oddalje-nega konca socialne lestvice, nasprotje, ki ga silovito stop-njujejo viharni aprilski dogod-ki, je tudi vir njene drame: v tem ko se poganja za svojimi intimnimi in pristnimi člove-škimi hotenji, za svojo ljubez-nijo, se nujno zapleta v spo-pade s svojo družbo in brede v čedalje usodnejša dejanja — ki pa ji vendarle ne prinese odrešitve, saj jo navsezadnje kljub vsem žrtvam bremene neizbrisna znamenja in pre-kletstvo njenega stanu. (Upa-nje, ki je morda rahlo nakaza-no na koncu romana, je zato zgolj fiktivno.) Tema tedaj, ki bi se ob dosledni izvedbi laho-ko razprala v pomembne di-menzijske.

Ena poglavitnih zanimivosti in priljubljenosti romana Mire Mihelčeve je okolje, v kate-re-m se odigrava, saj v naši li-teraturi še ni bilo temeljiteje upodobljeno. Pisateljica nam predstavi celo vrsto bolj ali manj značilnih figur iz raznih generacij našega meščanstva, od patriarhalne babice Vikto-rije z njenim častiljivim sta-novskim, rodbinskim in narod-nostnim ponosom pa do ši-rokopoteznih ter dočela neskrupuloznih modernih pridobitni-kov in eksponentov mednarod-nega kapitala, kot sta mladi Lazar in predsednik Bergant. Meščansko inteligenco zastop-a lepoumni in samosvečni svetovljan dr. Valentini (ki igra v zgodbi pomembno, a tudi malce nejasno vlogo) in arhi-tek, ruski emigrant in izpri-jeneč Griša. Vse te osebe s svo-jim življenjskim miljejem vred so orisane prečipljivo in z avtentičnem poznavanjem. Ce-lo več: mnoge so posnete po znanih in preveč znanih lju-deh, tako da njihovi sicer ver-ni portreti niso vselej tudi pristni literarni liki. Hkrati pa je treba poudariti, da pisatelj-ica nemara ne gre toliko za ana-lizo in poglobljen prikaz nekega krščanskega razdobja v preteklo-sti naše družbe oziroma njenega tedaj vladajočega razreda, ko-likor za to, da s pridom izko-risti vse pisane »fabulistične« in čustvene možnosti, ki jih nudi burno prizorišče tistega časa.

Osrednja os romana je lju-bezen Ize Lazarjeve, ki je pre-živela vrsto let v lažnem in nenaturnem zakonu s svojim bogatim možem do poročnika Nenada, ki naj bi predstavljal živo in zdravo nasprotje na videz veličastne, a v bistvu tako mizerne in edinele s pre-grehami slikovito našejene meščanske družine. V njegov tabor godita še idilična postava strica Kamila in pa simpatič-na, čeprav le bežno zarisana podoba njegovega sina, revo-lucionarja Bena. Toda poro-čnik Nenad ni junak, kakršne-ga bi si pravzaprav po pravici želeli: Izino čustvo do njega sicer razumemo, znan je prebu-diti njeno povezanost z njim se žensko in prevarano in zatrto možnost boga kot edina možnost boga iz zadušljivega in brezupnega okolja njene do-maćije, vendar pa je njen lju-bimec dokaj problematična osebnost, ki ji mimo strasti ne more pravi dosti nuditi. S tem pa sta tudi duševni in moralni profil junakinje ter vse njeno ravnanje postavljena v neko posebno luč, ki morda ni do-cela v skladu z namerami pi-sateljice.

Roman je pisan v obliki ne-kakšnega dnevnika, v tonu in-timne izpovedi ali pripovedi glavne junakinje. Zunanji ok-vir in dobro premišljena no-tranja konstrukcija dajeta zgodbi čvrsto in jasne obrise, ki jih dopolnjuje tekoče in slo-govno, uglajeno pisanje. Avto-rica je zelo iznajdljiva v smo-vanju fabulističnih zapletov, ki ustvarjajo v romanu trajno na-petost, pri tem pa se, zlasti proti koncu, poslužuje tudi že kar tveganih prijemov. Vse-kakor pa je to roman, ki bo našel svoje občinstvo, saj po-meni v naši ženski književno-sti nedvomno nov in origina-len dosežek. Vir.

Detajl iz Orcagnove freske »Trifum smrti« v pisanskem Camposantu

KOLEBAR
Torek, 31. marca: Benjamin
Sreda, 1. aprila: Hugo
Zdravko Pivk iz Zirov je diplomiral na fiziki. Čestitajo prijatelji.

NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUJNE OBISKI
BOLNIŠKOVEM DOMU OD 23.1. URE ZAVIRAJ OB NEDELJAH IN PRAZNIH VES DAN.

Zdravstveni dom MOSTE:
Dr. Petek Anton ZD. Moste, Krekova 5. tel. 31-359. V sredo ZD. Moste, Krekova 5. tel. 31-359. V odstopnosti zdravniška kličite tel. LM 30-300.

Zdravstveni dom SISKI:
Dr. Mijatović Ljubljano, Cerne-tova 31. tel. 22-631. V sredo dr. Ponomarev Raško Celovška 26. tel. 20-749.

Zdravstveni dom BEŽIGRAD:
Dr. Cebin Branko, Složenska 33. tel. 382-297. V odstopnosti zdravniška kličite tel. LM 30-800.

Zdravstveni dom VIC:
Dr. Zavrnik Gorazd tel. 20-433. V sredo dr. Milan Hodalič, Emonska 10. tel. 20-497.

Zdravstveni dom RUDNIK:
Dr. Maj Miran, Wolfova 5-1. tel. 22-884. V odstopnosti zdravniška kličite tel. LM 20-300.

Zdravstveni dom CENTER:
Dr. Podobnik Jože, Miklošičeva 24. tel. 38-251. dr. Zalta Maks Miklošičeva 24. tel. 39-151.

Občur Društva zobozdravstvenih delavcev Slovenije obvešča član-ke, da bo v petek 2. aprila ob 20. uri strok. sestanek v dvorani 1. gimnazije (Vogova 4). Na sestanku bo diskusija o upravljanju zobnih ambulanz. Vodil jo bo doc. dr. Falcik. Po strok. sestanku boja občna zborna delničarjev in zobotehničarjev. — V soboto 4. aprila bo ob 8.30 v dvorani delavskega odrca v palači Doma sindikato (Miklošičeva 24) naprta predavanja. Predaval bo dr. Jurca: Vsihi iz študijskega potovanja po Angliji, Finski in Švedski. — Po predavanju bo ob 10. uri občni zbor društva. — Sekcija instrumentarstva bo imela občni zbor v soboto 4. aprila ob 8. uri v predavalnici Stomatološke klinike.

ROZMETIČNI INŠTITUT Ljubljana, Medvedova 8, OBVEŠČA, da s 23. marcem menja svojo do-seđeno telefonsko številko v 31-2971.

SRBI VAS MED PRSTI NA NO-GAN? Imate bolečo razpoko? Vse-ga tega ni. Če uporabite prepa-rat »NOGINS«, ki ga dobite v dro-gerijah in lekarnah.

Komisija za sklepanje in od-povedovanje delovnih razpisi — razpisuje mesto

RISARJA
ki obvlada delo z ameriško rešitvo.
Ponudbe pošljite sekre-tariatu Časopisnega pod-jetja
»Slovenski poročevalci« - Ljubljana, Tomšičeva ul. števil. 1, pp. 29. SP 63

GLEDALISCA
DRAMA
Torek, 31. marca, ob 19.30: Shake-speare: Henrik V. Abonma 28.1. (Svojica v prodaji).
Sreda, 1. aprila: zaprtio.
Četrtek, 2. aprila, ob 19.30: Sha-kespeare: Henrik V. Dijaški abonma 1. (Preostale vstopnice bodo v prodaji).
Petek, 3. aprila, ob 15: Shake-speare: Henrik V. Abonma Petek popoldanski. (Preostale vstopni-ce bodo v prodaji).
Ob 20: Goodrich-Hackett: Dnev-nik Anne Frank. Gostovanje ljubljanske Drame in Kamnika.
Sobota, 4. aprila, ob 19.30: Shake-speare: Henrik V. Izven in za-podružje.
V repertoarju za tekoči teden posebej opozarjamo na sobotno večerno izven predstavo Shake-spearovega »Henrika V« in na ne-deljsko večerno predstavo »Ozri se v gnevu«. Vstopnice za ti dve predstavi bodo v prodaji od srede dalje.

Abonenti reda Petek popoldne, predstava »Henrik V.« za vsa abonma v petek, 3. aprila se iz-jemoma začne ob 15. uri!

OPERA
Torek, 31. ob 19.30: Verdi: AIDA. Abonma red C (Vstopnice tudi v prodaji).

Obvestilo!
Ob sobotah
na sprejemamo malih oglasov za nedeljsko izdajo!

RAZSTAVLJAJTE! POSLUJTE! OBISČITE!
MEDNARODNI SEJEM POMORSTVA, RIBARSTVA IN TURIZMA —
ZADAR
od 14. do 28. VI. 1959

S tem boste prispevali k številnejšim naročilom našega ladjedelništva in ostale industrije, ki s svojo proiz-vodnjo sodeluje v pomorstvu — ribarstvu in turističnem

razstavljanjem na Zadarskem mednarodnem sejmu pospešujete plasman jugoslovanskih ladij na svetovnem trgu in prispevate k uveljavljanju jugoslavije kot pomorske države

Informacije:
ZADARSKI SAJAM — ZADAR. — Tel. 300. — Telegram: SAJAM — ZADAR
25% POPUSTA NA ŽELEZNICI IN NA LADJAH v času OD 1. VI. do 1. VII. 1959.

Komisija delavskega sveta pri turističnem in avto-busnem podjetju
»PUTNIK« Slovenija, Ljubljana, Titova cesta št. 12
razpisuje
v poslovalnici za avtni promet v Ljubljani, Celovška c. 206
naslednja mesta:
AVTOLICARJA,
AVTOELEKTRICARJA,
VEČJE ŠTEVILO MEHANIČNIKOV in
POMOŽNIH MEHANIČNIKOV,
VEČJE ŠTEVILO SNAŽILK za čiščenje avtobusov in
MATERIALNEGA KNJIGOVODJE.

Za vsa delovna mesta mora kandidat izpolnjevati zahte-vano splošno in strokovno izobrazbo. — Interesenti naj-se javijo osebno v poslovalnici za avtni promet v Ljubljani, Celovška cesta št. 206, vsak dan od 8. do 12. ure.
Dodatne informacije lahko zahtevajo Interesenti na telefon števil. 31-179.
Nastop službe takoj ali po dogovoru. 1983

Sreda, 1. 4. ob 19.30: Čajkovski: EVGENIJ ONJEGIN. Abonma red G. (Vstopnice tudi v pro-daji).
Četrtek, 2. ob 19.30: Offenbach: HOFFMANNOVE PRIPOVEDE. Abonma red H (Vstopnice tudi v prodaji).
Petek, 3. ob 15. Čajkovski: EVGE-NIJ ONJEGIN. Zaključena pred-stava za Ekonomsko srednjo šo-lu Ljubljana.
Sobota, 4. ob 19.30: Gounod: FAUST. Izven in za podružje.
(Vstopnice bodo v prodaji od srede 1. IV. od 17. ure dalje).
Nedelja, 5. ob 15. Smetana: PRO-DANA NEVESTA.
Zadnjič v sezoni kot nedeljska popoldanska predstava, namenje-na tudi podružju.
(Vstopnice bodo v prodaji od srede 1. 4. od 17. ure dalje).

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaja
Torek, 31. marca ob 20: Rattigan, Ločene mize. Abonma red To-rek. Vstopnice so tudi v pro-daji.
Sreda, 1. aprila ob 18: Torkar, De-lirij. Zaključena predstava za-jev.
Četrtek, 2. aprila ob 20.30: Ratti-gan, Ločene mize. Abonma GSS. Vstopnice so tudi v prodaji.
Petek, 3. aprila ob 17: Torkar, Delirij. Zaključena predstava za Tobacno tovarno.

Sobota, 4. aprila ob 16.30: Lahola, Madeži na soncu. Abonma Mladinski II. Gostovanje SNG Trst. ob 20: Lahola, Madeži na soncu. Abonma Kolektiv II. Gostova-nje SNG Trst. Vstopnice so tudi v prodaji.

SENTJAŠKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Sreda, 1. aprila ob 16: F. Lipah: »Glavni dobitek«, veseloigra. Red sreda — popoldanski. Vstop-nice so tudi v prodaji.
Sobota, 4. aprila, ob 20: F. Lipah: »Glavni dobitek«, veseloigra. Izven.

Nedelja, 5. aprila, ob 19.30: J. Ne-stroy: »Utopljenec«, veseloigra. Z godbo in petjem. Popoldanska predstava. Izven.

Ob 19.30: F. Lipah: »Glavni do-bitek«, veseloigra. Gostovanje v Dolskem. Predprodaja vstopnic v trgovini Dolsko.

Predprodaja vstopnic pri gleda-liški blagajni v Mestnem domu. Vstopnice lahko rezervirate po telefonu na št. 32-660.

KONCERTI
V petek, dne 3. aprila, koncert za rumeni abonma. Na sporedu so dela: Gallusa, Britana, Tajčevića, Hindemitha, Tomasa in Cosetta. Poleg pevskega zbora SF sodelu-jejo kot solisti: Pavla Ursic-Petri-čeva s harfo, sopranistka Zlata Gasperšičeva, altistka Milka Evi-dalja.

Dirigent Emil Cossetto iz Zagreba, zbor naštidural Jože Hanc. Upra-va SF vkladno prosi cenejne abo-nente rumenega abonmaja, da-roprosi, da prejmejo dva koncer-ta v istem tednu. S preložitvijo vokalnega koncerta je namreč na-neslo, da se je tako približal že preje določenemu koncertu za ru-men abonma — Uprava SF prosi nadalje cenejne abonente, da po-ravnajo tretji obrok.

Louis Armstrong s svojim orke-strom bo koncertiral nocoj ob 21. uri v veliki dvorani Gospodarske-ga razstavišča. Dvorana bo odprta že ob 18.30.

Akademija za glasbo v Ljublja-ni priredi v četrtek, dne 2. aprila 1959, ob 20.15 v veliki filharmoni-čni dvorani prvi simfonični kon-cert: svojega orkestra ob sodelo-vanju absolventke ljubljanskega oddelka STRUKELJ TANJE iz razreda red, prof. Janka Ravni-ka. Spored vsebne: Weber: Obe-ron, uvertura; Grieg: Koncert v a-molu s klavirjem solo; Beetho-ven: V. simfonia. Dirigira izr. prof. dr. DANILLO SVARA.

Vstopnice po 100 din, za dijake po 50 din, so na razpolago pri ve-černi blagajni filharmonije. K

PREDAVANJA
Pianistko društvo Ljubljana — matica prireja 1. aprila ob 20. uri v Domu železničarjev, Trg OF 3 predavanje: tov. univ. prof. dr. Valterja Bohinca ob sodelovanju tov. Franca Bara »Ljubljana — čudovita reka«. Prodaja vstopnic v društveni pisarni.

Prirodoslovno društvo vabi na predavanje dr. Aleksandra No-vaka »Vsihi iz Latinske Amerike«. Predavanje z diapozitivi bo danes ob 20. uri v prirediteljski predavalnici na univerzi.

V sredo, dne 1. aprila 1959, ob 20. uri bo v kinodvorani Stano-vanje komunalnega centra na Viharnjevi cesti predavanje Ing-arh. Franceta IVANSKA o stano-vanjem raziskovanju na šved-skem, ki ga priredi Center v so-deletvanju z Društvom arhitektov Slovenije in Društvom gradbenih inženirjev in tehnikov LRS.

V Gledališkem klubu pri De-lavskem odrca v Ljubljani bo v sredo 1. aprila predaval dramatur-g drame SNG Ljube Filipič o pro-bnem sodobnega gledališča v Ju-goslaviji. Predavanje bo v pro-storih Delavskega odrca, Miklošiče-va 28, ob 19. uri.

Drevo ob 19. uri predava v okvi-ru fizikalnega krožnega sejsta to-varišev SŠK in Elektromagnetni indukciji. Predavanje bo v fizi-

kozi kot solisti: Pavla Ursic-Petri-čeva s harfo, sopranistka Zlata Gasperšičeva, altistka Milka Evi-dalja. Dirigent Emil Cossetto iz Zagreba, zbor naštidural Jože Hanc. Upra-va SF vkladno prosi cenejne abo-nente rumenega abonmaja, da-roprosi, da prejmejo dva koncer-ta v istem tednu. S preložitvijo vokalnega koncerta je namreč na-neslo, da se je tako približal že preje določenemu koncertu za ru-men abonma — Uprava SF prosi nadalje cenejne abonente, da po-ravnajo tretji obrok.

Louis Armstrong s svojim orke-strom bo koncertiral nocoj ob 21. uri v veliki dvorani Gospodarske-ga razstavišča. Dvorana bo odprta že ob 18.30.

Akademija za glasbo v Ljublja-ni priredi v četrtek, dne 2. aprila 1959, ob 20.15 v veliki filharmoni-čni dvorani prvi simfonični kon-cert: svojega orkestra ob sodelo-vanju absolventke ljubljanskega oddelka STRUKELJ TANJE iz razreda red, prof. Janka Ravni-ka. Spored vsebne: Weber: Obe-ron, uvertura; Grieg: Koncert v a-molu s klavirjem solo; Beetho-ven: V. simfonia. Dirigira izr. prof. dr. DANILLO SVARA.

Vstopnice po 100 din, za dijake po 50 din, so na razpolago pri ve-černi blagajni filharmonije. K

PREDAVANJA
Pianistko društvo Ljubljana — matica prireja 1. aprila ob 20. uri v Domu železničarjev, Trg OF 3 predavanje: tov. univ. prof. dr. Valterja Bohinca ob sodelovanju tov. Franca Bara »Ljubljana — čudovita reka«. Prodaja vstopnic v društveni pisarni.

OBJAVE
OBVEZNO CEPLJENJE OTROK PROTI KOZAM!
Zdravstveni dom Ljubljana-Cen-ter, obvešča starše, da bo dne 2. aprila 1959, od 12. do 18. ure v Centralnem otroškem dispan-zerju, Ulica Stare pravde št. 2, obvezno cepljenje proti kozam otrok, ki so bili rojeni od 1. aprila 1956 do 31. III. 1958, ki bivajo na območju občine Center.

Starši, prinesite s seboj vabilo. Ako vabila niste prejeli, privedite otroke omenjenih letnikov v na-vedenih dneih na cepljenje.

Cepljenje otrok proti kozam je po zakonu obvezno. Starši, ki ne bodo privedli otrok k cepljenju, bodo nosili vse posledice ka-zenskega zakona.

OBVESTILO
Vse gospodarske organizacije obveščamo, da je izšla brošura o »OBLIKAH NAGRAJEVANJA V GOSPODARSTVU« v okviru »Knjižne police« pri Ljudski uni-versi. V razpravi o nagrajevanju so poudarjene nekatere osnovne strani nagrajevanja. Osnovni kon-cept nagrajevanja, ki so razvidni iz obdelane gradiva, bodo slu-žili kot pomoč organom samou-pravljanja pri reševanju pravilne-ga nagrajevanja v gospodarskih organizacijah.

Cena za posamezno številko zna-ša 350 din.

Gradivo lahko naročajo gospo-darske organizacije na naslov: LJUDSKA UNIVERZA, LJUBLJA-NA, CANKARJEVA 5-III. O

PRVOMAJSKI IZLET
S POSEBNO MOTORNIM LADJO, ki bo krožila po severnem Jadra-mu. Izletelenci si bodo ogledali zgodovinske zanimivosti v PULI in se razvedrili na MALEM LO-SINJU in na RABU. Odhod iz Ljubljane 1. maja, ob 3. uri, po-vratke v Ljubljano 3. maja. Pri-jeve sprejemajo vse poslovalnice, kjer zahtevajo tudi točne pro-grame tega tradicionalnega prv-majškega izleta.

VEmad rapid
Najnovije sredstvo za čiščenje maslini- modrežev

MARIBOR
Torek, 31. marca.
Dežurna lekarna: »Studentec, Gor-kega ul. 18.

NARODNO GLEDALIŠČE
Ob 19.30: Verdi »Traviata«. Go-stuje tenorist ljubljanske Opere Miro Brajnik.
Ob 16. in 18.30: Lavler »Poletje sedemnajste punčke«. Gostovanje v Pljuju.

NARODNO GLEDALIŠČE
Ob 19.30: Liebermann »Sola za žene«. Red Sreda. (Vstopnice tudi v prodaji).
Ob 19.30: Maughan »Zakonska matematika«. Gostovanje v Rušah.

RAZPISI
RAZPIS
Upravni odbor podjetja »IMPA« Industrija kovinskih proizvodov, Zemun, M. Bursac št. 7 razpisuje

NATECAJ
za izpopolnitev delovnega mesta tehničnega strovalca.

Pogoji: strojni inženir z naj-manj 5-letno prakso in da je de-lal v kovinsko-predelovalni in-dustriji.

Plača po tarifnem pravilniku plač. Prošnje z opisom dose-ganega službovanja dostavite najkasneje do 10. aprila 1959, leta. Nastop takoj ali po sporazumu. Stanovanje preskrbljeno v juni-ju.

UMRLI
V globoki žalosti sporočamo, da je umrla moj dobi mož, skrbni oče, brat, svak, stric
FRANJO URBANČIČ
upokojenec

Pogreb dragoga pokojnika bo 31. marca ob 16. uri v Planini pri Raketu.

Zalujoči: žena Milena, sin Ljen-ko, brat Lojze, sestra Ančka in ostalo sorodstvo.
Planina, Sidney. Ljubljana, Mi-ren

ZAHVALA
Vsem, ki so ob težki, nenadni izgubi našega dragoga
ANDREJA ZADNIKA
z nami sočustvovali in nam lajša-lji gorje se toplo zahvaljujemo. Iskrena hvala vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spre-mili na njegovi zadnji poti. Prav posebno hvala kolektivni podje-tja »Toplovrta« in kolektivni Otroške klinike kakor tudi kolektivni sindikalne podružnice kliničnih bolnic. Prisrčna hvala tov. dr. Casu za njegovo požrtvovalnost ter vsem ostalim tovarišem zdrav-nikom in stremčemu osebju ki-rurške klinike. Prav lepa hvala tovarišu predsedniku upravnega odbora podjetja »Toplovrta«, za tople poslovnice besede.

Zalujoča vdova in ostalo sorod-stvo.

ZAHVALA
Ob bridki izgubi moje ljublje-ne mame
AGATE LESKOVEC
se iskreno zahvaljujem zdravni-ko interni klinike v Ljubljani, vsem, ki ste po velikem številu poslednji dom zasuli s cvetjem in končno srčna hvala vsem, ki ste lajšali moje bol, posebno Mimici Pucelj in Emil, ki sta mi z ne-sebično ljubeznijo pomagali pre-magati najtežje trenutke.

Zalujoča hčerka Slavka s sin-ko Marjanom, brat Janez in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA
Ob bridki izgubi moje ljublje-ne mame
AGATE LESKOVEC
se iskreno zahvaljujem zdravni-ko interni klinike v Ljubljani, vsem, ki ste po velikem številu poslednji dom zasuli s cvetjem in končno srčna hvala vsem, ki ste lajšali moje bol, posebno Mimici Pucelj in Emil, ki sta mi z ne-sebično ljubeznijo pomagali pre-magati najtežje trenutke.

Zalujoča hčerka Slavka s sin-ko Marjanom, brat Janez in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI
GOSPODINSKO pomočnico po-trebuje odrasla 4-članska družina. Smrekar Angela, modistinja, Trg revocije 4. 7354-1
UPOKOJENO VZGOJITELJICO ali resno študentko za nadzorstvo in pomoč pri učenju za 2-3 ure popoldne sprejemem. Naslov v ogl. odd. 7351-1
TROVSKO POMOČNICO sprej-me trg. podjetje živilske strože v Ljubljani takoj ali pozneje. Pismene ponudbe z navedbo do-seđanje plače v ogl. odd. pod »Nastop službe in plača po dogo-voru«. 7351-1
BRIVSKO-FRIZERSKO pomočnico sprejemam takoj. — Pirc Franc, Cankarjeva 8, Kranj. 747-1
SESTREŽNA vodovodnega inšta-laterja, samostojnega delavca, ta-koj sprejme kleparstvo Martin Kajtna, Litija. 7307-1
»UNDERWOOD« pisalni stroj por-tabel prodam. Litjaska 6-1, levo. 7354-4
MANJŠI VOZILEK za prevoz pro-dam. Naslov: Pirc, Savsko na-selje, blok 2. 7352-4
POTONIKI, rdeče, bele, roza, be-snice, barvaste, prodam: 1.500-4
ENO IN DVOZABEZNE MODELE za cementni strešni kupim. To-vornik, Rogaska Slatina. 1989-5
SORO in hrano nudim za dopol-dansko pomoč v gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd. 7367-9
STANOVANJE dam starejši, žens-ki, ki bi dopolnila pazila na ot-roka. Ponudbe v ogl. odd. pod »Takoj«. 7364-1
SOBICO nudim resno in pri-ridni ženski za dopoldansko pomoč v gospodinjstvu. Ostalo po dogovoru. Naslov v ogl. odd. 7350-9
DNE 25. 3. sem izgubila žensko oro do Brankove ulice do Zdrav-stvenega doma Bežigrad. Prosim najditejla, da vrne proti nagradi na naslov: Kristan, Brankova ul. 18. 7369-10
IZGUBIJE MOŠKE si ve hlače (Subiceva, Prešernova, Celovska, čistilna Labod 3853) vrnite proti nagradi: upokojenec Kovčič. 7357-10
POSLOJO 100.000 do 150.000 din nujno potrebuje obrtnik za 6 mesecev. Garancija višje obrest. Ponudbe pod »Lepa nagrada« v ogl. odd. 7355-11
ADMINISTRATIVNO MOC z zna-njem sprojejaša iščem za ko-mercialni oddelk. Nastop najditejla be takoj. Osebn. prejemati po dogovoru. Pismene ponudbe z opisom dosežanj: zaposlitve pošljite na Keramično-keramično industrijo Kamnik do vključno 15. IV. 1959. 1824-1
GOSPODINSKO POMOČNICO k dvema otrokoma v novem stan-ovanju v Ljubljani iščem za takojšen nastop. Prednost imajo knjižničarica ali 17-25 let. Pismene ponudbe na naslov: Si-mončič Metka, Gradišče 2-IV, Ljubljana. 7319-1
FAKTURNISTKO z znanjem stroje-pisa sprejme trg. podjetje »Ko-loniale«. Šentvid vzhodni del. 7341-1
NATAKARICE za srebro ob ne-deljah sprejme gostilna »Vrhov-cie, Ljubljana, Vrhovci 6. V. št. tel. 22-920. 7345-1
GOSPODINSKO POMOČNICO — v gostolno k 4-članski družini iščem za takoj. Nudim najvišjo plačo. Stojice 22. nove hiše. 7326-1
FRIZERSKO POMOČNICO sprej-mem takoj ali po dogovoru. Go-stišča Vinko, Dol. Logatec 188. 7326-1

PROFESORICO angleščine zaradi angleške konverzacije iščem. Po-nudbe na telefon št. 20-553. 7329-2
POZOR! V Trstu, Viale D'Annun-zio 6, v veletrgovini »ALL'OPERA-RAIO« dobite veliko zbirko poslovnostne vetrne jopice (bun-de), dežne plašče za moške, žens-ke in otroke, moške srajce, hlače in posamezne jopice po naj-nizjih cenah. Pomniet Veletrgo-vina »All'operaio«. Trst, Viale D'Annunzio 6. Vsakemu kupcu nudimo poseben popust. 1762-4
KO GLEŠKA V LITU, ne pozabite na željo koristen naslov: »MA-GAZZINI ALLA STAZIONE« via Cellini, 2, kjer dobite po naj-ugodnejših cenah veliko izbiro vsakovrstnega blaga, konfekci-je, perila, ameriških bund, vetrnih jopic, dežnih plaščev, dežni-kov nogavic, šalov itd. Posebna sezonska ponudba: kosi žin naj-njšega enobarvnega in vzor-častega balonskega blaga (140 cm višine) po 1.900 lit. za cel kos. Napavljeno blago odpre-mljamo na željo na vsak naslov v Jugoslavijo. Ker je naša trgo-vina le nekaj korakov od glav-ne postaje, vam bo najzaneslj-vejši spremljevalec te oglaš. na podlagi katerega vam priznamo poseben popust. 1681-4
PLINSKI REŠO na dva grelca (za-bujan plin), komplet, prodam. Habicht Ignac, Herbersteinova št. 17. 7348-4
FIAT 1100 prodam. Naslov v ogl. odd. 7346-4
KRAYO, simentalco, 3 mesece bre-ričtoparja, vstopnic v vseh kinematografih od 9-11 ure in od 14 ure dalje. 7333-4
VESPA 125, dobra, naprpadaj. Izan-ska cesta 179. Ogled popoldne. 7334-4
AVTO OPEL-OLYMPIA, zelo do-bro ohranjen, prodam. Ponudbe pošljite pod »18.000 km« v ogl. odd. 7320-4
ITALJANSKI športni vozilek, do-bro ohranjen, kupim. Javni na-slov št. 21-896 ali 30-894. 2222-5
INOZEMSKI otroški vozilek, glo-bok, nov ali malo rabljen, do-bro ohranjen, kupim takoj. Po-nudbe pod »Kombiniran« v ogl. odd. 6920-5
ZA HRANO in stanovanje po-magam v gospodinjstvu — delam izmenoma. Mirna in preprosta. Posreduje Rensnik, Povšetova 58 — Ljubljana. 7334-9
ZAKONSKI PAR brez otrok išče sobo za dobo 3 mesecev. Plača dobro. Ponudbe pod »Teko-je« v ogl. odd. 7344-10
MOŠKI CEVELI št. 44, črne barve, izgubljeni. Pošten najditejla za-ka vrne v ogl. odd. proti na-gradi. 7344-10
NEKAKI OVČAR se je zatekel — Polzvedbe: Poljska pot 49. Moste. 7328-9
GOSPODINSKO POMOČNICO — sprejemam takoj k 3-članski dru-žini v Izoli. Ponudbe z navedbo starosti in dosežanj zaposlitve na podružnico SP Koper pod »Zanesljiva«. 7463-1
STROJNEGA TEHNIKA za kon-strukcijski oddelk in pripravo dela sprejme v službo kovinskih podjetje »Klima«, Celje. 7466-1
UGODNO PRODRAM met. BSA s alu. brez prikolice — Obolnar Ivan, Trbovlje, Neža 10. 7464-4
MOTOR 25—300 ccm povolne tpe, s teleskop, kupim. Franc Ave-nik, Javornik, Cesta v Rovte 18. 7465-5

Večje zunanjetrgovin-sko podjetje v Ljubljani
išče:
DVE MOČI
za računsko — gospodarski sektor. — Kandidat mora imeti ekonomsko srednjo šolo z minimalno prakso v knjigovodstvu, in
TELEPRINTERISTA — teleprinteristiko
z ustrezno prakso in zna-njem nemškega in pasiv-nim znanjem angleškega jezika.
Plača po tarifnem pra-vilniku podjetja.
Ponudbe pošljite takoj v ogl. oddelk Slovenskega poročevalca pod »ZUNA-NJA TRGOVINA«. 2057

Proizvodno podjetje v Ljubljani
zaposli takoj ali po do-govoru pomočnika šefa skladišč in finančnega knjigovodje (—kinjo). Po-nudbe v oglasni oddelk pod »Ugodna prilika« 1995

Nova restavracija
»Grad Otočec«
pri Novem mestu
sprejme v službo:
5 natakarijev ali natakari-šev, 2 strežbe, 2 kuharice, 4 sobarice. — Zazeleno je znanje enega tujega jezi-ka. — Javite se pismeno ali osebno na gornji na-slov. 1952

Proizvodno podjetje v Ljubljani
zaposli takoj ali po do-govoru pomočnika šefa skladišč in finančnega knjigovodje (—kinjo). Po-nudbe v oglasni oddelk pod »Ugodna prilika« 1995

Nova restavracija
»Grad Otočec«
pri Novem mestu
sprejme v službo:
5 natakarijev ali natakari-šev, 2 strežbe, 2 kuharice, 4 sobarice. — Zazeleno je znanje enega tujega jezi-ka. — Javite se pismeno ali osebno na gornji na-slov. 1952

Proizvodno podjetje v Ljubljani
zaposli takoj ali po do-govoru pomočnika šefa skladišč in finančnega knjigovodje (—kinjo). Po-nudbe v oglasni oddelk pod »Ugodna prilika« 1995

Nova restavracija
»Grad Otočec«
pri Novem mestu
sprejme v službo:
5 natakarijev ali natakari-šev, 2 strežbe, 2 kuharice, 4 sobarice. — Zazeleno je znanje enega tujega jezi-ka. — Javite se pismeno ali osebno na gornji na-slov. 1952

Proizvodno podjetje v Ljubljani
zaposli takoj ali po do-govoru pomočnika šefa skladišč in finančnega knjigovodje (—kinjo). Po-nudbe v oglasni oddelk pod »Ugodna prilika« 1995

Nova restavracija
»Grad Otočec«
pri Novem mestu
sprejme v službo:
5 natakarijev ali natakari-šev, 2 strežbe, 2 kuharice, 4 sobarice. — Zazeleno je znanje enega tujega jezi-ka. — Javite se pismeno ali osebno na gornji

PEGAMI

Pod naslovom »Polarne ptice v Zagrebu« je objavil naš list dne 16. marca letos notico M. B., da so priletele v zagrebške parke in druge kraje Hrvatske iz polarnih krajev čudovito lepe ptice v velikih jatah ter da se te ptice pojavljajo v naših krajih vsake deset let, ko je v polarnih krajih huda zima.

Te čudovito lepe ptice so pegami (bombicilla garrulus garrulus L.). Ptice so podobne, postavljajo in velikosti dioskoma, samo tako debelejša in močnejša kljuna nimajo. Lepi pa so zato, ker imajo na glavi rdeč-rjav čopček, črna grlo in črna prsna nad očesom, črne perutnice z rumenimi in rdeč-kastimi lisami in z belimi robovi ter zelo rdečo rumeno obrobjen rep. Čopček na glavi ptičica poljubno privzdigne in polži zopet na teme. Samica ima nekoliko manjšo perjanico in na grlu manjšo črno liso.

Pegami gnezdi na Finskem in Laponskem, torej v najsevernejših krajih. Kadar jim tam zaradi visokega snega in velikega mraza zmanjka hrane, kar se zgodi skoraj vsako leto, se selijo na Švedsko, Norveško, Rusko, Poljsko in Nemško, v

najhujših zimah pa še dalje na jug v srednjo Evropo in v naše kraje, to pa vedno v večjih jatah in navadno je vsake deset let. Pri nas obirajo najraje jezebikove in brinove jagode, na severu pa se hranijo tudi z žužki, hrošči in gosenicami.

Pegami je zelo neiznajdljiv in požrešen ptič. Erjavci trdi, da zaprt v gajbi, če ni pred njim polnega korita, je celo svoje govno.

Pegami žive v domovini v obsežnih močvirnatih jelkovih in borovih gozdovih. Tam tudi gnezdi. Gnezdo spleto iz tankih vejic in lišajev in ga potem nasteljejo s suhim lišajem in perjem; v tako gnezdo znese samica 5-7 modrikastih temnopikastih in pegastih jajčec. Gnezdi v kolonijah, to je na enem drevesu napravijo več gnezd. Prvo pegamovo gnezdo so našli 7. junija 1856 na Laponskem. Angleški ornitolog je plačal zanj laponskim fantom iz Sardinije 50 rubljev.

Pegami niso boječji in pridejo tudi v vas, kjer jih je lahko opazovati pri obiranju raznih jagod. So pa zelo leni. Ljubijo družbo ter jih je vedno več skupaj. Tako sede včasih cele trope na enem samem drevesu, posebno če je na njem mnogo suhih vej. Za hrano letajo zjutraj in zvečer, podnevi pa sede mirno na kakem drevesu in to vedno na istem mestu.

Pegami pojo nekako kakor kalini, ves dan pa čvkaajo, gostole in škripajo — in to samel in samice, pri tem pa neprestano privzdigujejo čopke.

Ker se prikažejo le redko, je v srednji Evropi nastala vrača, da ti lepi ptiči naznanjajo slabe čase, to je vojno, kugo in draginjo.

Po sporočilu iz Zagreba so se letos priključili pegami v naše

kraje sredi marca. Ker pa pridejo po trditvi več drugih ornitologov s severa k nam konec novembra in se vračajo v prvi polovici marca, je mogoče letošnje njihovega prihoda iz kraja muhasta zima, ali pa se zagrebški pegami že vračajo iz južnejših krajev in so jih tam sele sedaj zapazili.

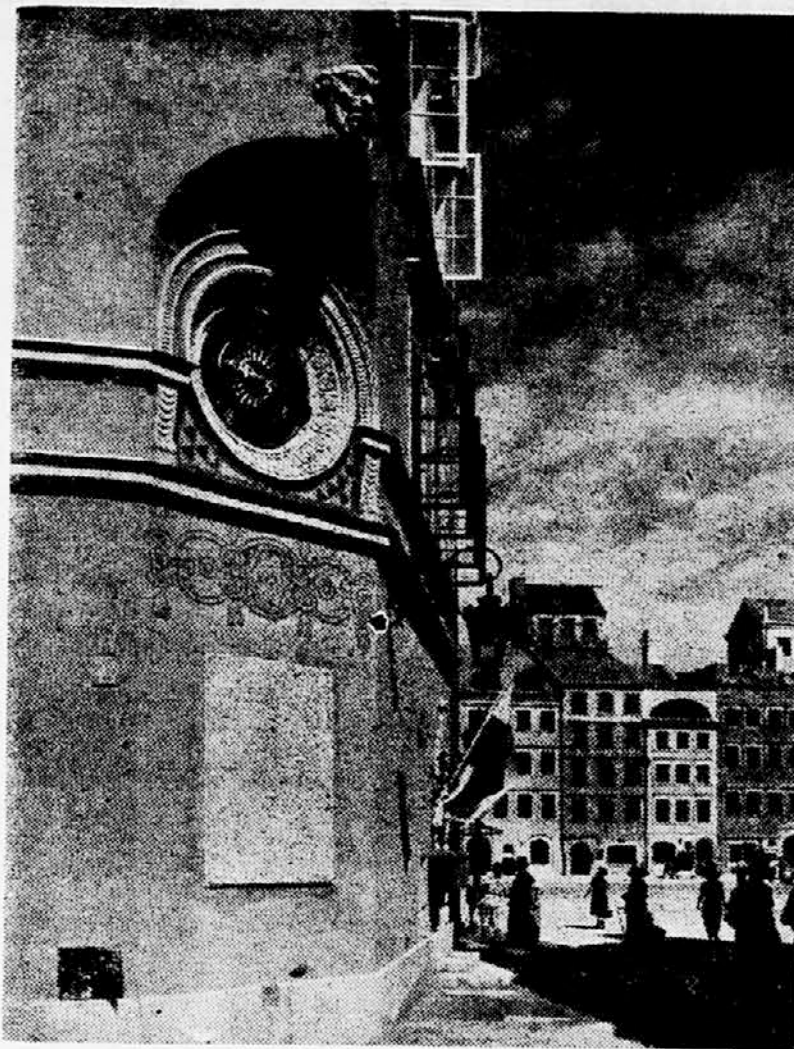
Tudi eskimski igloji iz umetnih snovi!

Neka ameriška družba poroča, da se Eskimi vedno bolj navdušujejo za igloje iz umetnih snovi ter opuščajo stoletno tradicijo, bivače v ledu.

Igloji, katere izdeluje ta družba, so zelo lahki, primerni za hitro postavljanje, in se da jo hitro zložiti.

Ogrodje iglojev je iz lesa, stene pa so iz plastičnih snovi. Visoki so 2,10 m in imajo premer 6 m, kar Eskimom nadvse ustreza.

Vzrok, da so se umetni igloji Eskimom tako priljubili, je predvsem ta, da se ob prihodu toplejših dni začnejo stranske stene tradicionalnih iglojev iz ledu topiti in zamakajo bivališče.

Varšava v številkah

Pet let vojne je Varšavo skoraj zravnalo z zemljo. 200 tisoč mrtvih v uporabi avgusta leta 1944 Hitlerju ni bilo dovolj. Posledni oddelek so začeli sistematično rušiti, kar je še ostalo. Nemški načrt je skoraj povsem uspel: 87 odstotkov mesta so spremenili tako rekoč v prah.

V šestih letih je v Varšavi izgubilo življenje 800 tisoč ljudi. Po vojni je bila polovica cest in pločnikov neuporabna za promet. 30 odstotkov kanalov je bilo zasutih. Devet desetih prometnih sredstev so morali poslati na zbirališča starega železa. Komu potemkalem ne bodo vili splošno naslednje številke? Ob koncu leta 1945 je

bilo v Varšavi 150.000 ljudi, leta 1950 800.000, leta 1955 milijon in danes milijon sto tisoč...

Hkrati s številom prebivalstva rastejo nova poslopja. Graditeljem se mnogokrat ne zdi vredno odstranjevati ruševin. Mnogo sodobnih stanovanjskih blokov, pa tudi novih nebotičnikov, se dviga na 2 do 3 metre visokom podstavku iz ruševin, ki jih je prerazla trava. Ponekod so iz ruševin napravili majhne griče. V enega so pred tremi leti izkopali stadion za 70 tisoč gledalcev.

Varšavski graditelji zidajo predvsem z opeko in strešniki iz kamna in cementa. Obenem sistematično rekonstruirajo poslopja zgodovinske važnosti. Do-

sej so restavrirali okrog 9000 palač, cerkva, starih obzidij, pročelij in drugih znamenitosti srednjeveške Varšave. V središču mesta zgrade vsako leto 25 tisoč novih sob. Tudi cele mestne četrti nastajajo čez noč. Statistiki trdijo, da bo imela Varšava leta 1980 dva milijona prebivalcev...

Elektrifikacija sovjetskih železnic

V sedemletnem načrtu za nadaljnji razvoj Sovjetske zveze obrabljajo precej pozornosti na elektrifikaciji železnic. Med drugim bo prišla ta težnja do izražja pri elektrifikaciji železniškega omrežja. Tako naj bi imeli do 1. 1966 elektrifiko veko na relaciji Moskva—Črna morje ter na relaciji Moskva—Irkutsk.

Glede na veličanske razsežnosti bo ta načrt omogočil hitrejšo in hkrati obsežnejšo izmenjavo potrošnih dobrin, kakor tudi prevoz potnikov. Bolj zgovorno prednost elektrifiko vleke pojasnjuje dejstvo, da z njim lahko pripeljemo 3000 ton več kot z najmočnejšo parno vleko.

Nafta za Uralom

Leta 1957 je prišlo iz venezuelskih vrtin 129 milijonov ton nafte. Sovjetska zveza je takrat zaostala za 40 milijonov ton. Lani pa so voditelji bas-kirske republike objavili, da bodo sami prekosili venezuelsko proizvodnjo. Se isto leto so dokazali upravičenost svojih trditve: po njihovi zaslugi je zaostajala lanska sovjetska proizvodnja nafte za venezuelsko samo za 13 milijonov ton.

Številke nam dajo slutiti, da nastaja za Uralom velikansko naftno polje. V vzhodnem Uralu so na primer pred nekaj meseci odkrili 64 metrov debelo petrolejsko plast. Čeprav stoji v kamenem polju, kakor se kraj imenuje, za zdaj šele en vrtni stolp (vrtati so morali 1723 metrov globoko), je dnevna proizvodnja 300 ton! Sovjetski znanstveniki pravijo, da bosta dajala Povolžje in Ural v bližnji prihodnosti tri četrtine sovjetske nafte, kar je več kot sto milijonov ton na leto. Njihove trditve verjetno drže, zakaj drugače se ne bi lotili graditve 4000 kilo-

metrov dolgega transsibirskega naftovoda, ki bo povezoval Irkutsk z Uralom.

Raziskovanja v tatarski republiki niso nič manj uspešna. O Kujbiševu in Kazanu pravijo, da bosta postala enakovredna tekmeča Bakuja.

Upravni odbor tovarne farmacevtskih in kemičnih proizvodov

»LEK«, Ljubljana, Celovška 135

razpisuje mesto
VODJE RAZVOJNEGA SEKTORJA

Kot kandidat prihaja v poštev inženir kemije ali magister farmacije in mora izpolnjevati naslednje pogoje: — najmanj 10 let prakse v kemični ali farmacevtsko-kemični industriji; — praksa in poznavanje raziskovalnih del ter razvojnih problemov v industriji; — poznavanje del investicijskega programiranja in izdelave investicijskih elaboratov; — znanje treh svetovnih jezikov.

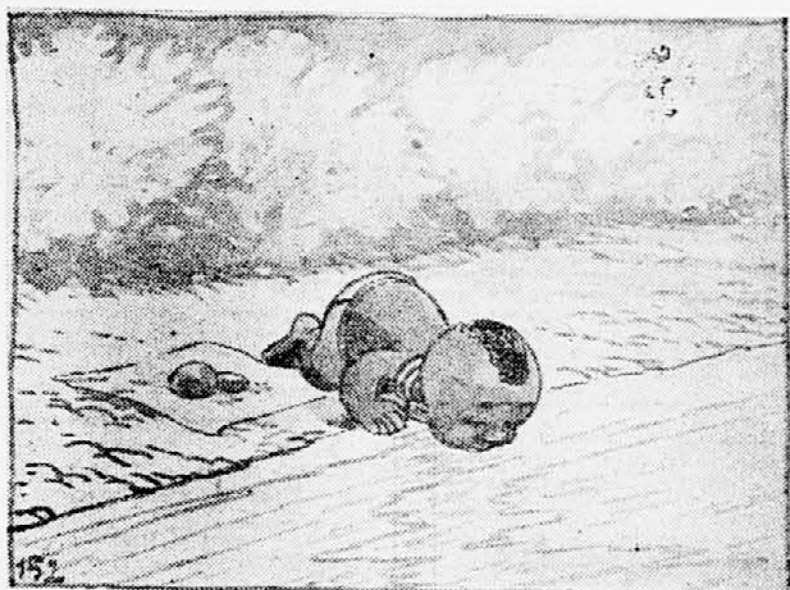
Prijave s kratkim življenjepisom ter z navedbo samostojnih strokovnih del in strokovnih publikacij pošljite na naslov podjetja do 20. aprila 1959. Družinski stanovanje na razpolago.

2006

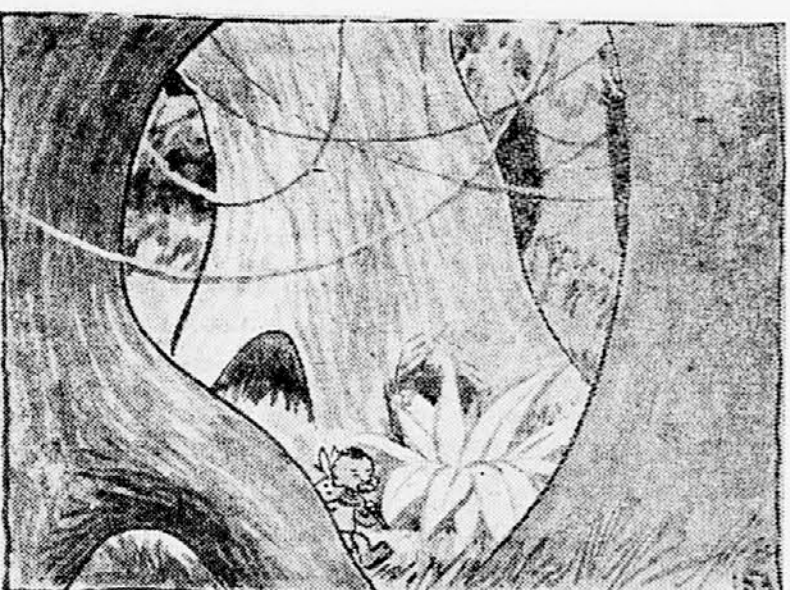
PIKSI

151. Magami je obsedel na veji in začel premišljevali: le zakaj bi trčil čas s tem, da bi svojo pot uravnal po muhasti reki, ki se vije sem in tja, kakor da se ji nikakor ne bi mudilo? Saj se struga za velikim ovinkom vedno povrne nazaj. Mahnil jo bo kar počez in si tako skrajšal pot. Plezal bo na drevesa in pazil, da ne bo začel.

152. Res je Magami zapustil reko in jo ubral povprek čez gozd. Prihranil si je veliko časa in zvečer je že spet stal na bregu reke. Pogasil si je žejno, povečerjal svojo popotnico in utrujen, a zadovoljen zaspal. Ker se je bal živati, si je z dolgo travo in listjem postal kar na najnižji veji starega drevesa, ki je bila dovolj široka in varna.

153. V popotovanju je minil tudi tretji dan. Magami je prišel v velik, star gozd, kjer so drevesa rasla tako na gosto, da si je komaj utiral pot skozi zelenje. Zgoča soparica je priskala, niti najrahlejša sapica ni razgibala vejic. Zamolko, oddaljeno grmenje je napovedovalo, da se bliža nevihta in z njo začetek deževne dobe.

»Toda v tem primeru gre za življenje ali smrt,« je rekel Dick. Moram ga videti, drugače bom moral do samega kralja. In to je povzročilo, da so ga kmalu odvedli po stopnicah. »Za kaj gre?« je vprašal minister strogo, ko je Dick vstopil. »Ne morem se ukvarjati z nobenimi opravili. Zaradi te vražje noge trpim peklenske muke. No, brž mi povejte, za kaj gre!«

Gordon ga je na kratko seznanil z zadevo. »Presenetljiva zgodba,« je rekel vladni minister in zastokal. »Kje imate film?«

»V Londonu, gospod.«

»Ne morem v London; telo mi brani. Mar ne morete dobiti v ministrstvu nikogar, ki bi stvar overil? Kdaj naj bi jetnika obesili?«

»Jutri zjutraj ob osmih, gospod.«

Vladni tajnik se je zamislil, razdraženo stiskaje tanke prste. »Ne bi bil človek, če ne bi hotel videti tega prekletega filma,« je rekel in Dick ga je hvaležen pogledal, »toda brez bolniškega voza ne morem v mesto. Najbolje, da telefonirate ponj v London, še bolje pa bo, če ga dobite od tukajšnje bolnišnice.«

Dicku se je zdelo, da se je vse zarotilo proti njemu, zakaj krajevna bolnišnica je imela ambulantni voz v popravilu. Naposled pa je vendarle prejel iz Londona obvestilo, da je ambulantni voz na poti in da ga lahko pričakuje že v desetih minutah.

»Zares nenavadna zgodba, nadvse presenetljiva zgodba,« je razglabljal vladni tajnik. »Seveda vam bom pomagal. Ko preverim, da vaše domneve drže, vam pri priči podpišem odlok o pomilostitvi. Obljubljam vam celo obnovo procesa. Toda gorje vam, če se danes prehladim.«

Minili sta dve uri, preden je prišel ambulantni voz. Sofer je povedal, da je imel na vožnji dve manjši okvari. Nato so skrajno previdno in ob krepkih kletvicah vladnega tajnika dvignili nosila v ambulantni voz.

Dicku se je zdelo, da ne bo vožnje nikoli konec. Telefoni-ral je bil Silenskemu, naj jih počaka. Bilo je že osem zvečer, ko so jeli vladnemu tajniku predvajati film. Gospod Whitby je sledil dogajanju na platnu z največjim zanimanjem in si na koncu globoko oddahnil.

»Dolej je vse v redu,« je rekel, »a kako naj vem, da ni vse skupaj igrano zgolj z namenom, da se reši morilec? In kako naj bom prepričan o tem, da je potepuh zares mož, ki o njem govorite?«

»O tem vas lahko takoj prepričam, gospod,« je rekel Elk. »Popoldne sem sprejel iz gloucestrske jetnišnice tole fotografijo.«

Segel je v listnico in vzel iz nje dve fotografiji, eno slikano v profilu, drugo od spredaj, ter ju položil na mizo pred ministra.

»Predvajajte film še enkrat,« je rekel minister in spet se je pred njim odvila vsa žalostna zgodba.

»Toda kaj, zaboga, je napotilo snemalca, da je posnel ta film?«

»Povedal sem vam že, gospod, da je hotel v sosesčini posneti jазbeca,« je rekel Dick. »To vam lahko potrdi tudi gospod Silenski.«

Gospod Whitby je pogledal Dicka.

»Uslužbeni ste na državnem tožilstvu, kajne? Sedaj se vas prav dobro spominjam, stotnik Gordon. Verjeti vam moram na besedo. Obljubljam vam, da bo prišlo do obnove procesa in do pojasnitve vseh okoliščin.«

»Hvala, gospod,« je rekel Dick in si obrisal znojno čelo. »Najbolje, da me zdaj spremite na notranje ministrstvo,« je zagodrnjal gospod Whitby. »Jutri vas bom bržčas na vse kriplje preklinjal, dasiravno moram priznati, da se po minuli vožnji nekoliko bolje počutim. Ta film bi pa rad vzel s seboj.«

Počakati so morali, dokler ni bil filmski trak v kaseti, potem sta pa Dick in Elk pomagala vladnemu tajniku do ambulantnega voza.

Ob četrtna devet je Dick že imel v rokah odlok o začasni pomilostitvi in zgodil se je čudež, ki se je zdel gospodu Whitbyju sprva nemogoč: z Dickovo pomočjo in oprt na palico je prišel do osebnega avtomobila, zakaj dobiti sta morala še kraljev podpis.

Pred kraljevsko palačo je stal avto pri avtu. Ta večer je bil v dvoru prvi letošnji dvorni ples in predverje je nudilo nepozabno sliko. Sijaj draguljev, škrlatne, modre in zelene uniforme diplomatov, lesket odlikovanj in nič manj organizacija te veličastne prireditve so prevzeli Dicka, ki je, naslonjen na marmornat stebel opazoval vse to razkošje.

Minister je šepaje zginil v neko predsobo, a se kmalu vrnil ter pomignil Dicku, naj mu sledi. Dick mu je sledil po rdečih preproh mimo belolasih služabnikov v škrlatu in zlatu, dokler nista obstala pred vrati, ki jih je stražil lakaj. Ko jima jih je odprl, sta vstopila.

Mož, ki je sedel za mizo, je vstal. Oblečen je bil v škrlatno generalsko uniformo, prsi pa so mu krasila najvišja odlikovanja. Imel je tako dobrohotne oči, da se je Dick začudil.

»Ne bi hoteli sesti? Zdjaj mi pa kar se da naglo povejte, čemu ste prišli,« je rekel smehljaje.

Pazljivo je poslušal in kdaj pa kdaj prekinil Dicka z vprašanji. Ko je Dick končal, je prijel za pero in z odločno pisavo podpisal odlok o začasni pomilostitvi, ga posušil in izročil vladnemu tajniku.

»Tu je odlok,« je rekel.

Dicka, ki je stisnil ponujeno roko, je občel občutek zmagovalstva, da je za hip pozabil na strašno nevarnost, ki je pretila Ray Bennettu.

Ko se je vrnil v notranje ministrstvo in se z največjo hvaležnostjo poslovil od razdražljivega, a prijaznega ministra, je Dick zdrvel po stopnicah v svojo pisarno in vzdignil telefonsko slušalko.

»Zvežite me s številko 8585, Gloucester,« je rekel in počakal na odgovor, ki ga je dobil čez nekaj minut.